

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστάμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς τὸ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεῖς παρασχὸν εἰς τὴν χώραν ἡμῶν ὕπηρεσίαις, καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς ἀνάγνωσμα ἅριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΗΣ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησίαι δραχμαὶ 100. Ἐξέμνητος
ἔτη 55. Τρίμηνοι δραχ. 30.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διατμ. 50.—
Αμερικῆς δολλάρια 4. — Ἀγγλίας καὶ ὧλων ἐν γένει
τῶν ἑλλων Κρατῶν σελλίνια 10.

Ἐξέμνητοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΗΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συν-
δρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰουθήμετου μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 36ος

Ἐν Ἀθήναις, 27 Ἰουλίου 1929

Ἔτος 51ον.—Ἀριθ. 34

ΑΠΟ ΤΗ ΦΥΣΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

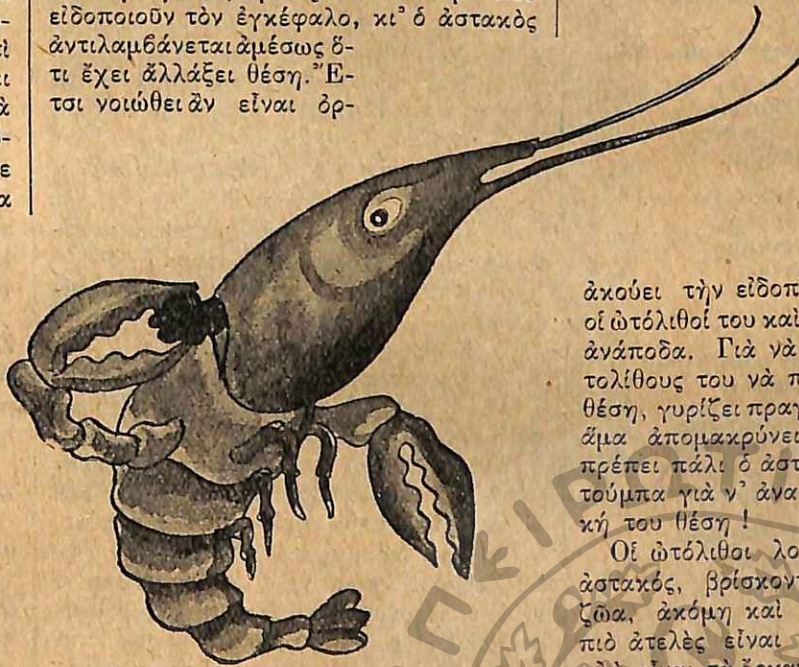
ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟ ΤΗΣ ΙΣΟΡΡΟΠΙΑΣ

Ποῖο εἶναι τὸ μυστικὸ τῆς ἰσορροπίας;
Γιὰ ποῖο λόγο δηλαδὴ, κι' ὅταν ἀκόμη
ἔχουμε κλειστὰ τὰ μάτια μας, μπορού-
με ν' ἀντιληφθούμε ἂν εἴμαστε ὀρθοὶ ἢ
πλαγιασμένοι, ἢ ἂν ἔχουμε τὸ κεφάλι
κάτω καὶ τὰ πόδια πάνω; Σὰς πέρασε
ποτὲ μιὰ τέτοια σκέψη ἀπὸ τὸ μυαλό
σας; Δὲν πιστεύω. Κι' ὅμως τὸ ζήτημα
εἶναι πολὺ σπουδαῖο, παρ' ὅλο πὺ μπο-
ρεῖ νὰ σὰς φαίνεται τόσο φυσικόν. Γιατὶ
τὸ αἶσθημα τῆς ἰσορροπίας δὲν τὸ ἔχει
μόνο ὁ ἄνθρωπος, ἀλλὰ καὶ τὰ τυφλά
γατάκια ἀκόμη, καὶ τὰ τελέστερα ἀκό-
μη ζῶα. Πόσες φορές δὲν θὰ σὰς ἔτυχε
νὰ ἰδῇτε στὴν ἐξοχὴ ἕνα σκαθάρι ἢ ἕνα
μπούρμπουλα, νὰ εἶναι πεσμένοι ἀνά-
ποδα καὶ νὰ πολεμᾷ ὁ καϊμένος μὲ δ-
λὴ του τὴ δύναμη νὰ σταθῇ στὰ πό-
δια του. Ἀπὸ ποῦ ἀντιλαμβάνεται τὸ
ζῶο αὐτὸ πὺ δὲν ἔχει λογικόν, ὅτι ἡ
στάση του δὲν εἶναι φυσικὴ;

Νὰ τώρα πὺ τὸ ζήτημα ἀρχίζει
νὰ σὰς φαίνεται δύσκολο... Κι' ὅμως
ἡ ἐξήγησή του εἶναι ἀπλουστάτη. Τὸ
αἶσθημα τῆς ἰσορροπίας ὀφείλεται
στοὺς ὠτολίθους. Γιὰ νὰ κατα-
λάβουμε καλύτερα τί εἶναι αὐτοὶ οἱ
ὠτολίθοι, ἂς πάρουμε γιὰ παράδειγμα
ἕν' ἀπ' τὰ ἀτελέστερα ζῶα, τὸν ἄ-
στακόν. Ὅπως ὅλα τὰ ὀστρακόδερμα,
ἔτσι κι' ὁ ἀστακὸς ἀλλάζει κατὰ ὀ-
ρισμένο χρονικὸ διάστημα τὸ ὀστρα-
κό του. Ὅπου ν' ἀποκτήσῃ πάλι
νέο, τὸ δέριμα του εἶναι μαλακὸ σὰν
τὸ βούτυρο κι' ἐξαιρετικὰ εὐαίσθητο.
Μαζὶ μὲ τὸ παλιὸ του δέριμα ὅμως, ὁ ἄ-
στακὸς χάνει καὶ τοὺς ὠτολίθους του,
δηλαδὴ δυὸ μικρὰς πετρίτσες, πὺ βρί-
σκονται μέσα στὸ βάθος τῶν αὐτιῶν του.
Καὶ ἅμα χάνει τοὺς ὠτολίθους του, χάνει
καὶ τὸ αἶσθημα τῆς ἰσορροπίας καὶ
δὲν ξέρει τί εἶναι τὸ ἐπάνω, τί εἶναι τὸ
κάτω καὶ τί εἶναι τὸ δίπλα.

Ἡ φύση ὅμως πὺ δὲν τοῦ ἔχει δώ-
σει λογικόν, τοῦ ἔχει δώσει τὸ ἐνστικτο
κι' ἔτσι ὁ ἀστακὸς, ὅταν χάνει τοὺς ὠ-

τολίθους του, ψάχνει μόνος του νὰ βρῇ
καινούργιους. Βρίσκει δηλαδὴ μικρού-
τσικους πετρίτσες καὶ μὲ τίς ψαλλίδες του
τίς χώνει μέσα στὶς τρύπες τῶν αὐτιῶν
του. Οἱ πετρίτσες αὐτές, ὅταν βρεθοῦν
μέσα στ' αὐτὴ, ἀκολουθοῦν τὸν νόμο τῆς
βαρύτητας καὶ πέφτουν στὸ κατώτερο
σημεῖο τοῦ αὐτιοῦ. Ὅταν λοιπὸν τὸ ζῶο
ἀλλάξῃ στάση, μετατοπίζονται κι' οἱ πε-
τρίτσες, καὶ στὴν καινούργια θέσῃ πὺ
θακουμπήσουν, ἐρεθίζουν τὰ νεῦρα πὺ
εἰδοποιοῦν τὸν ἐγκέφαλο, κι' ὁ ἀστακὸς
ἀντιλαμβάνεται ἀμέσως ὅ-
τι ἔχει ἀλλάξῃ θέσῃ. Ἐ-
τσι νοιώθει ἂν εἶναι ὀρ-

Ἐς πάρουμε γιὰ παράδειγμα τὸν ἀστακόν...
(Σελ. 397, στ. α'.)

θὸς ἢ πλαγιασμένος, χωρὶς νὰ ἔχῃ ἀ-
νάγκη νὰ εἰδῇ πρῶτα μὲ τὰ μάτια του.

Καὶ τώρα θὰ πῇτε: Πὺ τὸ ξέρουν
ὅτι ὁ ἀστακὸς καταλαβαίνει σὲ τί θέσῃ
βρίσκεται μόνος καὶ μόνος ἀπὸ τὴ μετα-
κίνησιν τῶν ὠτολίθων του;

Γιὰ νὰ πιστοποιήσουν αὐτὸ τὸ πράγ-
μα, οἱ ἐπιστήμονες κάνουν ἕνα πολὺ πε-
ρίεργο πείραμα.

Διαλέγουν ἕναν ἀστακὸν πὺ μόλις ἔχει
ἀλλάξῃ τὸ ὀστρακό του, καὶ τὸν βάζουν
τὸν κακόμοιρο μέσα σὲ μιὰ γυάλα μὲ

νερὸ ὅπου δὲν ὑπάρχει οὐτ' ἡ ἐλάχιστη
πετρίτσα γιὰ νὰ βάλῃ στ' αὐτιά του.
Ἀντὶ γι' αὐτὸ, στρώνουν τὸ βάθος τῆς
γυάλας μὲ ψιλὰ ρινίσματα σιδήρου. Ὁ
ἀστακὸς τότε ἀναγκάζεται, θέλοντας
καὶ μὴ, νὰ βάλῃ στ' αὐτιά του, ἀντὶ
γιὰ πέτρες, σίδερα. Αὐτὰ σὲ λίγο γί-
νονται οἱ ὠτολίθοί του. Μιὰ μέρα ὅ-
μως, ἔρχεται ὁ ἐπιστήμονας, μ' ἕνα μα-
γνήτη στὸ χέρι. Ὁ

μαγνήτης φυσικὰ
τραβάει τὸ σίδερο
πρὸς τὸ μέρος του.
Ἄν τὸν κρατήσῃ
κανεὶς στὸ ἐπάνω
μέρος τῆς γυάλας,
τὸ σίδερο θὰ κτυ-
πήσῃ στὸ ἐπάνω
μέρος τοῦ αὐτιοῦ
τοῦ ἀστακοῦ, πὺ

ἀκούει τὴν εἰδοποίησιν πὺ τοῦ δίνουν
οἱ ὠτολίθοί του καὶ νομίζει ὅτι... στέκεται
ἀνάποδα. Γιὰ νὰ κἀνῃ λοιπὸν τοὺς ὠ-
τολίθους του νὰ πάνε στὴ φυσικὴ τους
θέσῃ, γυρίζει πραγματικῶς ἀνάποδα. Κι'
ἅμα ἀπομακρύνει κανεὶς τὸν μαγνήτη,
πρέπει πάλι ὁ ἀστακὸς νὰ ξανακἀνῃ μιὰ
τούμπα γιὰ ν' ἀνακτήσῃ τὴν πραγματι-
κὴ του θέσῃ!

Οἱ ὠτολίθοι λοιπὸν αὐτοὶ πὺ ἔχει ὁ
ἀστακὸς, βρίσκονται ἐπίσης σ' ὅλα τὰ
ζῶα, ἀκόμη καὶ στ' ἀτελέστερα. Ὅσο
πιο ἀτελὲς εἶναι τὸ ζῶο, τόσο πιο ἀ-
πλὰ εἶναι τὰ ὄργανα τῆς ἰσορροπίας του.
Ὑπάρχουν ζῶα, πὺ δὲν ἔχουν αὐτιά,
δηλαδὴ ὄργανα ἀκοῆς, κι' ὅμως ἔχουν
ὄργανα ἰσορροπίας.

Στὸν ἄνθρωπον τὰ ὄργανα τῆς ἰσορ-
ροπίας εἶναι φυσικὰ, ἀσυγκρίτως πιο πο-
λύπλοκα. Οἱ ὠτολίθοί του βρίσκονται μέ-
σα στὸ λαβύρινθο τοῦ αὐτιοῦ του, καὶ εἶ-
ναι μικροσκοπικοὶ κρύσταλλοι ἀπὸ ἄν-
θρακικὸ ἀσβέστιο, πὺ ἐπιπλέουν μέσα
σ' ἕνα ἡμίπνηχτο ὑγρὸ, τὴν «ἐνδολύμ-
φη». Ἄν ἀλλάξῃ κανεὶς τὴ θέσῃ τοῦ κε-
φαλίου του, ἀλλάζουν κι' οἱ ὠτολίθοι τὴ
δική τους θέσῃ, ὅπως στὸν ἀστακόν. Στὸν
ἄνθρωπον ὅμως δὲν εἶναι μόνο οἱ ὠτό-
λιθοι πὺ ἀλλάζουν θέσῃ· εἶναι καὶ τὸ

δύο, ή ένδολύμφη. Μόλς σκύφουμε τὸ κεφάλι μας πρὸς τὰ κάτω, ή ένδολύμφη θά τρέξῃ κι' ἐκείνη πρὸς τὰ κάτω. Ἄν ἀρχίσουμε νὰ κουνάμε τὸ κεφάλι μας, ή ένδολύμφη θ' ἀρχίσῃ κι' ἐκείνη νὰ κουνιέται καὶ καθεξῆς.

Οἱ ὠτόλιθοι κι' ή ένδολύμφη δὲν προκαλοῦν μονάχα τὸ αἶσθημα τῆς ἰσορροπίας. Σ' αὐτοὺς ὀφείλεται κι' ή ναυτία, ή ζάλη δηλαδή πὸς μᾶς πιάνει, δταν ταξιδεύουμε μὲ τὸ βαπόρι. Οἱ ὠτόλιθοι δηλαδή κι' ή ένδολύμφη, δταν κουνιέται τὸ βαπόρι. ἀκολουθοῦν κι' αὐτὰ τὴν κίνηση τοῦ βαποριοῦ κι' ἔτσι ζαλιζόμαστε. Στὸν ἴδιο λόγο ὀφείλεται κι' ή ζάλη πὸς αἰσθανόμαστε, δταν στριφογυρίζουμε πολλὴν ὥρα γύρω ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ μας.

Ἔτσι λοιπὸν μάθαμε γιὰ ποῖο λόγο στεκόμαστε ὀρθοί, καὶ γιὰ ποῖο λόγο μᾶς πιάνει ή θάλασσα. Κι' δταν βλέπουμε κανέναν ἀστακό, ἄς θυμόμαστε τοὺς ὠτολίθους τοῦ κι' ἄς σκεπτόμαστε πὸς καὶ γιὰ τὸ ἀτελέστερο ἀκόμη ζῶο ἔχει στοργικὰ φροντίσει ὁ Δημιουργός.

KIMON ALKIANIS

ΟΙ ΝΕΡΑΙΔΕΣ

Στὸν ἀνηψιό μου Τάσο.

— Ὡ γιαγιάκα μου, ἦθε! νᾶξερα ἂν ὑπάρχουν στᾶλήθεια οἱ νεραίδες οἱ ὀλοξανθες πὸς λέν τὰ παραμῦθια.

— Ἡ γιαγιά σου, ἀγοράκι μου πὸς τὰ ὥρατα λατρεῖ, γιατί' εἶναι μιὰ ποιήτρια, στίς νεραίδες πιστεύει!

Θᾶχης δὲ μὲ τὰ μάτια σου τίς καλὲς νεραίδες πὸς χορεύουν στὴν κούνια σου σὰ σειρὰ ἀπὸ νυφούλες,

καὶ γλυκὴχα νανουρίσματα πὸς γι' ἀγάπη σου ὑφαίνουν, κάθε βράδυ ἀπὸ πάνω σου καὶ τ' αὐτιά σου εὐφραίνουν.

Μὲ καιρὸ πάλι, ἀγάπη μου, στὰ γαλάζια ὄνειρά σου, θὰ δῆς μιὰν ἰριδοχρῶμη νὰ ξανοίγῃ κοντὰ σου.

Μ' ἓνα χέρι λευκότερο ἀπ' τῆς γιαγιάς σου τὸ χέρι ἓνα χᾶδι στὸ μέτωπο ἀπαλὰ θὰ σοῦ φέρῃ...

Ἄν μακούσῃ ὁ σοφὸς δάσκαλος νὰ σ' τὰ λέω, θὰ γελᾷς... μὰ γιὰ μὲνα εἶναι συμβολὸ ἢ νεραίδα στὴν πλάση!

Μιὰς Ἀγάπης τὸ σύμβολο πὸς ἀγρυπνῇ πλάι σου στέκει, καὶ κοιτάζει ὅλο κι' ὀμορφὴ τῇ ζωῇ σου νὰ πλέκῃ.

Θὰ γελᾷς ὁ σοφὸς δάσκαλος πὸς αὐτὰ δὲν πιστεύει... μὰ ή γιαγιά εἶναι ποιήτρια, κι' ὅτι ὥρατο λατρεῖ!...

(Ἐλεύθερα μεταφρασμένο ἀπ' τὸ Ἱταλικό.)

PITA N. ΜΠΟΥΜΗ

ALPHONSE DAUDET

Ο ΠΙΤΣΙΡΙΚΟΣ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΝΟΣ ΠΑΙΔΙΟΥ

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Νὰ προσέχει ὀλοένα μὴ γίνεῖ θυμὰ καμμιὰς φάρσας· νὰ τιμωρεῖ ὀλοένα (καὶ ν' ἀδικεῖ φυσικὰ, αὐτὸ εἶναι ἀναγκαῖο κακό)· νὰ ὑποπευτεῖται παντοῦ παγίδες· νὰ χάνει τὸν ὕπνο τοῦ καὶ τὸ ἥσυχο φαγητό του!

Ἄ! ἑκατὸ χρόνια νὰ ζήσω, πάλι δὲ θὰ ξεχάσω ἐκεῖνα τὰ μαρτύρια.

Θυμοῦμαι ὅμως, ὅτι μέσα στὴ φριχτὴ μου αὐτὴ δυστυχία, μόνον ἓνα πλάσμα μὲ συμπονοῦσε καὶ παρακόλουθοσε τὴν ἀγωνία μου, χωρὶς νὰ τὸ ξέρω, χωρὶς νὰ τὸ καταλαβαίνω. Ἦταν τὰ δυὸ ἐκεῖνα ἀγνωστὰ μου μαῦρα μάτια. Στὰ διαλείμματα, στὸ ἀντικρινὸ δωμάτιο πὸς ἔδλεπε στὴν αὐλὴ τοῦ σχολείου, τὰ μαῦρα μάτια ἦταν ἐκεῖ κοντὰ στὸ τζάκι κι' ἔσκιυαν πάντα σὲ κάτω. Κάτι ἔρραβαν, κάτι κεντοῦσαν. Κάθε τόσο ὅμως γύριζαν καὶ μὲ κοίταζαν. Τὸ πονετικὸ κοριτσάκι ἦταν σὰ νὰ μουλεγε:

«— Εἰστε πολὺ δυστυχισμένοι, κύριε Ἐσοέτ;

— Ναί, εἶμαι!

— Καὶ γὼ τὸ ἴδιο! ἔλεγαν πάλι τὰ δυὸ μάτια. Ἐγὼ δὲν ἔχω οὔτε πατέρα οὔτε μητέρα.

— Κι' ἐμένα ὁ πατέρας μου καὶ ή μητέρα μου εἶναι μακρὰ.

— Κι' ή γριά μὲ τὰ ματογυᾶλια εἶναι πολὺ κακιά, κύριε Ἐσοέτ!

— Καὶ μένα τὰ παιδιὰ μὲ βασανίζουν!

— Κουράγιο, κύριε Ἐσοέτ!

— Κουράγιο, μαῦρα μάτια!»

Αὐτὴ ἦταν ὅλη ή γνωριμιά μου μὲ τὰ μαῦρα μάτια.

Κι' ἄλλο ἓνα πρόσωπο συμπαθοῦσα μέσα στὸ Λύκειο τοῦ Σαρλάν. Τὸν ἀδελφά-Ζερμάν, καθηγητὴ τῆς φιλοσοφίας.

Ὅλος ὁ κόσμος τὸν ἔτρεμε τὸν ἀδελφά-Ζερμάν, ἀκόμα κι' ὁ Διευθυντὴς κι' ὁ κ. Βιό. Περνοῦσε γιὰ ἰδιότροπος, μιλοῦσε πολὺ λίγο, σ' ὅλους στὸν ἐνικό, καὶ δταν βᾶδιζε μὲ τὸ ράσο ἀνασηκωμένο, τὰ παπούτσια τοῦ βροντοῦσαν καὶ χαλοῦσαν κόσμο. Ἦταν μεγαλόσωμος καὶ δυνατός, καὶ κάμποσο καιρὸ τὸν θαρροῦσα κι' ὥρατο. Ἀλλὰ μιὰ μέρα τὸν κοίταξα ἀπὸ κοντὰ κι' εἶδα πὸς ἦταν βλο-γιοκομμένος.

Ὁ ἀδελφὸς ζοῦσε μόνος σ' ἓνα δωμάτιο, στὴν ἄκρη-ἄκρη τοῦ Λυκείου... Τὸ βράδυ, δταν ἀνέβαινε κανεὶς στοὺς θαλάμους, ἔδλεπε κεῖ πάνω ἓνα χλωμὸ φῶς νὰ λάμπει. Ἦταν τὸ φῶς τοῦ ἀδελφά-Ζερμάν, πὸς πολλὰς φορὲς τὸν ἔδρισκε ή χαρραγὴ ν' ἀγρυπνᾷ καὶ νὰ ἐργάζεται.

Ἐλεγον πὸς ἔγραφε ἓνα σύγγραμμα φιλοσοφικό.

Ἐγὼ αἰσθάνθηκα συμπάθεια γι' αὐτόν, εὐθὺς μόλις τὸν εἶδα. Ἀλλὰ τὸν πρᾶσταιναν τόσο τρομερό, ὥστε δὲν τολμοῦσα νὰ τὸν πλησιάσω. Ὡστόσο τὸ ἀποφάσισα κι' αὐτὸ μοῦ βγήκε σὲ καλὸ.

Τὸν καιρὸ ἐκεῖνο διάβαζα μὲ τὰ μοῦτρα Ἱστορία τῆς φιλοσοφίας. Μοῦ χρειάστηκε λοιπὸν ἓνα βιβλίο, πὸς δυστυχῶς δὲν ἦταν στὴ βιβλιοθήκη τοῦ λυκείου. Ἀποφάσισα λοιπὸν νὰ μαζέψω ὅλο τὸ θάρρος μου καὶ ν' ἀποταθῶ στὸν ἀδελφά-Ζερμάν.

Ὅταν ἔφτασα ἔξω ἀπὸ τὴν πόρτα τοῦ, τὰ πόδια μου ἔτρεμαν. Χτύπησα δειλὰ δυὸ φορὲς.

— Ἐμπρός! ἀκούστηκε ἀμέσως μιὰ δυνατὴ φωνή.

Ὁ φοβερὸς ἀδελφά-Ζερμάν εἶχε καθίσει καθάλλητὰ στὴν καρέκλα, μὲ τὸ ράσο ἀνασηκωμένο, καὶ διάβαζε ἓνα τεράστιο πλατὺ βιβλίο, καπνίζοντας μιὰ κοντὴ πίπα.

— Μπᾶ, σύ 'σαι!; μοῦ εἶπε σηκώνοντας τὸ κεφάλι. Τί νέα; Τί γυρεύεις ἐδῶ;

Ὁ βαρὺς ἤχος τῆς φωνῆς τοῦ καὶ ή σοβαρὴ ὄψη τοῦ δωματίου, μὲ φόβιζαν πολὺ.

Κατόρθωσα ὥστόσο νὰ ἐξηγήσω τὸ λόγο τῆς ἐπίσκεψής μου καὶ νὰ ζητήσω τὸ βιβλίο πὸς μοῦ χρειαζόταν. Ἦταν ἓνα σύγγραμμα τοῦ φιλοσόφου Κοντιγιάν.

Τί ἔκαμε λείε! φώναξε ὁ ἀδελφά-Ζερμάν. Θέλεις νὰ διαδάσῃς Κοντιγιάν!.. Δὲν κάθεται καλύτερα νὰ καπνίσουμε μιὰ πίπα; Ἐλα, πάρε κείνη κεῖ πέρα καὶ ἀναψέ την. Κάθισε λοιπόν!

Ἐγὼ δικαιολογήθηκα κοκκινίζοντας καὶ δὲν ἐδέχθηκα.

Δέ θέλεις; Ὅπως θέλεις, παιδί μου. ὁ Κοντιγιάν σου εἶναι κεῖ πάνω, τρίτῃ σειρὰ ἀριστερά... Πάρ' τον, στὸν δανεῖζω. Ἀλλὰ κοίταξε μὴ τὸ χαλάσῃς θὰ σοῦ κόψω τ' αὐτιά.

Ἐφτασα τὸ βιβλίο κι' ἐτοιμαζόμουν νὰ φύγω, ἀλλὰ ὁ ἀδελφὸς μὲ κράτησε.

— Ὡστε ἀσχολεῖσαι μὲ τὴ φιλοσοφία; μοῦ εἶπε κοιτάζοντάς με στὰ μάτια. Πιστεύεις καὶ σὺ στὴ φιλοσοφία; Ὡχ, παιδί μου, παραμῦθια εἶν' ὅλα αὐτά, παραμῦθια! Καὶ γὼ κάθουμαι καὶ διδάσκω φιλοσοφία. Διδάσκω δηλαδή τί; Τὸ μηδέν, τὸ τίποτα! Δὲ γινόμεναι καλύτερα γενικός ἐπιθεωρητὴς τῶν ἀστέρων καὶ τῶν καπνῶν ἀπὸ τίς πίπες;... Ἀλλὰ τί νὰ γίνεῖ, πολλὰς φορὲς ἔχουμε ἐπαγγέλματα πὸς δὲ μᾶς ἀρέσουν. Περιττὸ νὰ κοκκινίζεις, παιδί μου. Ἐέρω πὸς δὲν εἶσαι καὶ πολὺ εὐτυχισμένος ἐδῶ-μέσα, καὶ πὸς τὰ παιδιὰ σὲ βασανίζουν.

Ἐγὼ συγκινήθηκα τόσο πὸς ἔδλεπα ἓναν τέτοιον ἄνθρωπο νὰ ἐνδιαφέρεται γιὰ μένα, ὥστε ἔβαλα μπροστὰ στὸ πρόσωπό μου τὸν Κοντιγιάν γιὰ νὰ κρύψω τὰ δάκρυά μου.

— Γιὰ πὲς μου ἔν' ἄλλο, ἐξακολούθησε ὁ ἀδελφός. Ἀγαπᾷς τὸ Θεό; Πρέπει νὰ τὸν ἀγαπᾷς, φίλε μου, καὶ ν' ἔχεις πίστη σ' αὐτόν... Στίς μεγάλες δυστυχίες τῆς ζωῆς δὲν ὑπάρχουν ἄλλα φάρμακα ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἐργασία, τὴν προσευχὴ καὶ κάποτε-κάποτε... τὴν πίπα μας! Ἀπὸ τοὺς φιλόσοφους μὴν περιμένεις νὰ σὲ παρηγορήσουν. Τοὺς ξέρω ὅλους ἐγὼ, εἶναι γιὰ νὰ σὲ κάμουν νὰ πᾶς νὰ πνιγεῖς, ἂν τοὺς πιστέψεις.

— Σὰς πιστεύω, κύριε ἀδελφά.

— Πήγαινε τώρα νὰ διαδάσεις... Κι' δταν θέλεις βιβλία, ἔρχου καὶ πέρνε. Τὸ κλειδί εἶναι πάντοτε στὴν πόρτα καὶ οἱ φιλόσοφοι στὴν τρίτῃ σειρὰ ἀριστερά. Ἄσε τώρα τὰ λόγια... Γεῖά σου.

Κι' ἀρχισε ἀμέσως νὰ διαβάσει κι' οὔτε μὲ ξανακοίταξε πιά.

Ἀπὸ τότε ὅλοι οἱ φιλόσοφοι ἦταν στὴ διάθεσή μου. Ἐμπαινα ἐλεύθερα, ἔπερνα τὸ βιβλίο πὸς μοῦ χρειαζόταν κι' ἔφευγα. Ἄν ὁ ἀδελφός ἦταν ἐκεῖ, τοῦλεγα:

— Καλημέρα, κύριε ἀδελφά.

Ἀλλὰ τίς πὸς πολλὰς φορὲς δὲ μοῦδινε ἀπάντησιν. Ὡς τὸ τέλος τοῦ χρόνου δὲν ἀλλάξαμε περισσότερα ἀπὸ εἴκοσι λόγια. Ἀλλὰ κάτι μουλεγε μέσα μου, ὅτι εἶμα-στε φίλοι πιά.

Ὡστόσο πλησίαζαν οἱ διακοπές. Ὅλη τὴ μέρα οἱ μαθητὲς τῆς μουσικῆς μάθαιναν κομμάτια γιὰ τίς γιορτὲς τῶν ἐξετάσεων. Ἐτοιμάζονταν ἐξέδρες, πολυθρόνες χαλιά. Ἐργασία δὲν εἶχαμε πιά, ή πειθαρχία εἶχε χαλαρωθεῖ.

Ἐπιτέλους ἦρθε ή μεγάλη μέρα. Πάνω στὴ μεγάλη ἐξέδρα, στρωμένη μὲ γκρενὰ βελούδο, κάθονταν οἱ καθηγητὲς κι' οἱ διευθυντὲς τοῦ σχολείου. Ἀπὸ κάτω ή μουσική, μὲ τὰ ὄργανα πὸς γυάλιζαν στὸν ἥλιο. Ὑστερα κόσμος, κυρίες μὲ ἄλικά φορέματα καὶ κύριοι μὲ φαλίχρες καὶ ματογυᾶλια. Ἀκούσαμε τρεῖς λόγους καὶ χειροκροτήσαμε πολὺ. Ὑστερα δώσαμε τὰ βραβεῖα σ' ὅλες τίς τάξεις, κι' ή γιορτὴ τελείωσε.

Τώρα ἔγινε σωστὸ πανδαιμόνιο. Κάθε μαθητὴς ἔτρεχε ὅπου τοῦ ἄρεσε, φώναζε τοὺς δικούς του, (ἀπὸ δῶ! ἀπὸ δῶ!) κι' ή αὐλὴ ἀρχισε σιγά-σιγά ν' ἀδειάζει.

Στὴν πόρτα στεκόταν ὁ διευθυντὴς κι' ὁ κ. Βιό, χάιδευαν τὰ παιδιὰ κα-θὼς περνοῦσαν μπροστὰ τους, καὶ χαιρετοῦσαν ὡς κάτω τοὺς γονεῖς.

Τὰ παιδιὰ δὲν ἔδιναν καμμιὰ προσο-

χὴ τώρα πιά. Ἀλλὰ ἀνέβαιναν σὲ θαυμάσια ἀμάξια μὲ οἰκόσημα καὶ ξεκινούσαν γιὰ τὴν ἐπαυλὴ τους, ἄλλα σκαρφάλωναν σὲ σούστες ἐξοχικὲς καὶ ξεκινούσαν κι' αὐτὰ γιὰ τὸ σπῆτι τους.

Τί εὐτυχισμένα παιδιὰ! Ἄς μπορούσα καὶ γὼ ν' ἀφεύγα, ὅπως ἐκεῖνα!

Η'

Τὰ μαῦρα μάτια

Τώρα πιά τὸ σχολεῖο εἶν' ἔρημο. Μέσα στοὺς θαλάμους, τὰ ποντίκια τριγυρίζουν μέρα μεσημέρι. Τὰ καλαμάρια τῶν θρανίων στεγνώνουν. Καὶ στὰ δένδρα τοῦ κήπου, τὰ σπουργίτια ἔχουν πανηγύρι.

«Μοῦ ἔδειχνε τὸ ἀριστοῦργημά του...» (Σελ. 386, στ. γ')

Ὁ Πιτσιρίκος τ' ἀκούει ἀπ' τὴν ἀμαρὰ τοῦ νὰ κελαῖδουν. Εἶχαν τὴν καλοσύνη στὸ σχολεῖο νὰ τὸν κρατήσουν καὶ τὸ καλοκαίρι. Ὁ Πιτσιρίκος λοιπὸν χρησιμοποιεῖ τὸν καιρὸ τοῦ καὶ διαβά-ζει φιλοσοφία. Μόνον πὸς ὑποφέρει πολὺ καὶ κουράζεται ἀπὸ τὴ ζέστη. Τὰ μάτια τοῦ κλείνουν χωρὶς νὰ τὸ θέλει, τὸ κεφάλι τοῦ εἶναι βαρὺ σὰ μολύδι.

Δούλεψε, δούλεψε, Πιτσιρίκο, νὰ πάρεις τὸ δίπλωμά σου, νὰ ξαναφτιάξεις τὸ σπιτικό σου!... Ἀλλὰ δὲν μπορεῖ πιά. Τὰ γράμματα χοροπηδοῦν, σιγά-σιγά χοροπηδᾷ ὁλόκληρο τὸ δωμάτιο. Ὁ Πιτσιρίκος σηκώνεται καὶ κάνει δυὸ βήματα γιὰ νὰ διώξῃ αὐτὴ τὴ νύστα. Ἀλλὰ μόλις φτάνει στὴν πόρτα, ζαλιζεται καὶ πέφτει κάτω σὰ σωρός, νικημένος

ἀπὸ τὴν περίεργη αὐτὴ νάρκη. Ἐξω, τὰ σπουργίτια κελαῖδουσιν. Τὰ τσιτζίκια τραγουδοῦσαν μὲς στὴ ζέστη καὶ τὰ φυλλώματα ἔμεναν ἀσάλευτα κάτω ἀπὸ τὸν ἥλιο.

Ὁ Πιτσιρίκος εἶδ' ἓνα παράξενο ὄνειρο. Κάποιος τοῦ φάνηκε πὸς χτυπᾷ τὴν πόρτα καὶ μιὰ δυνατὴ φωνὴ φωνάζει τὸνομά του: Δανιήλ! Δανιήλ!

Τὴ γνωρίζει τὴ φωνὴ αὐτὴ κι' ή καρδιά του χτυπᾷ. Τὰ χτυπήματα στὴν πόρτα γίνονται πὸς δυνατά: «Δανιήλ, ἀνοίξέ μου, εἶμαι ὁ πατέρας σου!»

Τί φριχτὸς ἐφιάλτης! Ὁ Πιτσιρίκος θέλει ν' ἀνοίξῃ, πολεμᾷ νὰ σηκωθεί, ἀλλὰ τὸ κεφάλι τοῦ εἶναι βαρὺ καὶ πέφτει πάλι χάμω ἀναίσθητος...

Ὅταν συνήλθε, εἶδε μ' ἔκπληξή του πὸς βρισκόταν σ' ἓνα κατάλευκο κρεβάτι, σ' ἓνα καθάριο δωμάτιο. Ἄλλος θόρυβος δὲν ἀκούγεται, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ τίκ-τάκ τοῦ ρολοιοῦ καὶ τὸ κουδούνισμα ἑνὸς κουταλιοῦ πάνω στὴν πορσελάνη. Ὁ Πιτσιρίκος δὲν ξέρεῖ πὸς βρίσκειται, ἀλλὰ οἱ κουρτίνες τοῦ κρεβατιοῦ τοῦ ἀνοίγουν καὶ ὁ κ. Ἐσοέτ, ὁ πατέρας τοῦ, σκύβει σ' αὐτόν μ' ἓνα φλυτζάνι στὰ χέρια καὶ μ' ἓνα χαμόγελο στὰ χεῖλη. Ὁ φίλος μας θαρρεῖ πὸς τ' ὄνειρό του ἐξακολουθεῖ:

— Σύ 'σαι πατέρα;

— Ἐγὼ, Δανιήλ μου, ἐγὼ εἶμαι, παιδάκι μου.

— Μὰ πὸς βρίσκομαι;

— Στὸ ἀναρρωτήριο, ἀπὸ μιὰ βδομάδα... Τώρα εἶσαι καλὰ, ἀλλὰ πέρασες ἀρρώστεια σοβαρή.

— Καὶ σὺ, πατέρα, πὸς ἦρθες ἐδῶ; Ἐλα, φίλησέ με! Μοῦ φαίνεται πὸς ὀνειρεύομαι ἀκόμα.

Ὁ πατέρας τὸν φιλεῖ.

— Ἐλα τώρα, κάτσε φρόνιμος...

Ὁ γιὰτρός εἶπε νὰ μὴ μιλάς. Καὶ γιὰ νὰ μὴν ἀφήσῃ τὸ παιδί νὰ μιλά, ἀρχίζει ὁ ἴδιος τὴ φλυαρία.

— Φαντάσου, πρὶν ἀπὸ ὀκτὼ μέρες, ἔλαβα ἐντολὴ νὰ κάμω περιοδεία σ' αὐτὰ τὰ μέρη. Νὰ μιὰ εὐκαιρία νὰ ἰδῶ τὸ Δανιήλ! σκέφθηκα. Ἐρχομαι στὸ κολέγιο. Σὲ φωνάζουν, σὲ ζητοῦν, πουθενά! Μοῦ δείχνουν τὸ δωμάτιό σου. Χτυπῶ, κανεὶς! Μπάμ! σπᾶζω καὶ γὼ τὴν πόρτα μὲ μιὰ κλωτσιά, ἀφοῦ ἦταν κλειδωμένη, καὶ σὲ βρίσκω ξαπλωμένο χάμω, νὰ ψήνεσαι στὸν πυρετό... Καὶ-μένο παιδί, τί ἀρρώστεια ἦταν αὐτὴ! Ὅλο παραμιλοῦσε κι' ἔλεγες: «Θά φτιάξω τὸ σπῆτι! Θά φτιάξω τὸ σπῆτι! Δὲ θέλω κλειδιά! Πετάξτε τὰ κλειδιά!» Εὐλογημένο παιδί, ποῖο σπῆτι εἶχες στὸ νοῦ σου, καὶ τί εἶχες νὰ κάμεις μὲ τὰ κλειδιά; Γελᾷς, ἔ; Ἐγὼ δὲ γελοῦσα καθόλου ἐκεῖνες τίς μέρες. Κι' αὐτὸς ὁ

μεφιστοφελής δ κ. Βιό (έτσι δὲν τὸν λένε;) ἤθελε νὰ μὴ μ' ἀφήσει νὰ ξε-
νυχτίσω μέσα, γιατί τ' ἀπαγορεύει, λέει,
ὁ κανονισμός! Μὲ σκότισε μὲ τὸν κανο-
νισμό του! Στὰ τελευταία τοῦπα νὰ μ'
ἀφίνει ἡσυχό, γιὰ νὰ μὴν τὸν πετάξω
ἀπὸ τὸ παράθυρο...

— Ἔτσι τοῦ εἶπες; ρώτησε τρομαγ-
μένος ὁ Πιτσιρῆκος.

— Ἀμὴ θὰ τὸν ντρεπόμουν;

— Κι' ἡ μητέρα, τί κάνει ἡ μητέρα;

— Σκεπάσου, γιατί δὲ θὰ σοῦ πῶ...

Ἡ μητέρα σου εἶναι καλά, μένει πάντα
στοῦ θεοῦ Μπατίστα.

— Κι' ὁ Ζάκ;

— Ὁ Ζάκ; Γαῖδούρι πάντα! Δηλαδή
ὁ λόγος τὸ λέει. Εἶναι πρώτης γραμμῆς
παιδί, χρυσή καρδιά... Μὰ μὴ ξεσκε-
πάσεις, νὰ σὲ χαρῶ... Κλαίει βέβαια
κάθε τόσο, ἀλλὰ τὴ δουλειά του τὴν
κάνει μιά χαρά. Ὁ διευθυντής του τὸν
πῆρε γραμματικό... Τοῦ ὑπαγορεύουν
καὶ γράφει. Τί ἄλλο καλύτερο;

— Μὰ σ' ἐλὴν τοῦ τῆ ζωῆ θὰ τοῦ
ὑπαγορεύουν καὶ θὰ γράφει ὁ καϊμένος
ὁ Ζάκ;

(Ἀκολουθεῖ)

ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ ΠΑΡΑΜΥΘΙ

Ἦταν μιά φορά ἓνας ἄνθρωπος πού
τὸν λέγανε Γιάννη· κι' ἐπειδὴ δὲν ἔδλε-
πε χαῖρι καὶ προκοπὴ στίς δουλειές
του, ἔλεγε πὼς ἔφταιγε ἡ τύχη του κι'
ὄλο μ' ἐκείνη τὰ εἶχε. Ἡ ἀλήθεια εἶ-
ναι πὼς δὲν ἦταν καὶ πολὺ ξυπνός, καὶ
μποροῦμε νὰ ποῦμε πὼς περισσότερο
τοῦφταιγε τὸ μυαλό του παρὰ ἡ τύχη του.

Τὰ παράπονά του τάλεγε ὅπου στε-
κόταν κι' ὅπου βρισκόταν. Μιά μέρα
κάποιος πού βαρέθηκε νὰ τὸν ἀκούει,
γιὰ νὰ τὸν ξεφορτωθῇ, τοῦ εἶπε:

— Δὲν πᾶς, λέω ἐγώ, νὰ βρῆς τὴν
Τύχη σου, μήπως τὴν κάνεις κι' ἀλλάξει;

Αὐτὸς τὸν ἄκουσε κι' ἀποφάσισε νὰ
πάη νὰ τὴ βρῇ.

Πῆρε λοιπὸν τὸ δρόμο, κι' ἀφοῦ βγῆ-
κε ὅζω ἀπὸ τὴν πολιτεία, ἀντάμωσε μ'
ἓνα χωριάτη πού ἔσπερνε στὸ χωράφι
του καλαμπόκι... Χαιρετιστήκανε, πιά-
σανε κουβέντα, καὶ σὰν ἔμαθε ὁ χωριά-
της πού θὰ πήγαινε, τὸν παρακάλεσε
νὰ βρῇ καὶ τὴ δική του Τύχη, νὰ τὴν
ρωτήσῃ γιατί, ἀπὸ τόσους σπόρους πού
ἔσπερνε στὸ χωράφι του ἐκεῖνο, ποτὲ
δὲν θέριζε τίποτα, κι' ὅσο πήγαινε, τό-
σο φτώχαινε. Ὁ Γιάννης δέχτηκε νὰ
τοῦ κἀνὴν τὴ δουλειή του καὶ ξακολού-
θησε τὸ δρόμο του.

Περπάτησε ἀκόμα πολὺ καὶ βρέθηκε
μπρὸς σ' ἓνα ποτάμι πού τοῦ μπόδιζε
τὸ διάβα. Κοίταξε ἀπὸ δῶ, κοίταξε ἀπὸ
κεῖ, μήπως ἦταν κανένα γεφύρι, ἢ πό-
ρος, νὰ τὸ περάσῃ, μὰ τοῦ κἀκου. Στε-
κόταν ἀκόμα στὴν ἀκροποταμιά καὶ

συλλογιόταν μὲ τί τρόπο θὰ μπορούσε
νὰ περάσῃ τὸ ποτάμι, καὶ νὰ, παρου-
σιάξεται ἐκεῖ μπροστά του ἓνα μεγάλο
ψάρι, δυὸ φορές ἴσα μὲ τὸ μπόι του.

Τὸν ρώτησε τί γυρεύει στὸ μέρος ἐ-
κεῖνο καὶ κατὰ ποῦ πῆγαινε· καὶ σὰν
ἔμαθε πὼς πῆγαινε νὰ βρῇ τὴν Τύχη
του κι' ἤθελε νὰ περάσῃ τὸ ποτάμι,
τοῦ εἶπε:

— Ἐγὼ σὲ παίρνω στὴ ράχη μου νὰ
σὲ περάσω, μὰ νὰ μοῦ κἀνῃς καὶ σὺ τὸ
καλό, σὰ θὰ βρῆς τὴ δική σου Τύχη,
νὰ ἰδῆς καὶ τὴ δική μου καὶ νὰ τὴ ρω-
τήσῃς: μὲ τί τρόπο θὰ γίνῃ καλὰ αὐτὸ
τὸ σπυρὶ πού ἔχω στὴ ράχη μου ἀπὸ
τότε πού γεννήθηκα, καὶ πού τόσο μὲ
πονεῖ καὶ μ' ἐμποδίζει ὅταν κολυμπῶ;

Καὶ λέγοντας αὐτά, τὸν πῆρε στὴ ρά-
χη του καὶ τὸν πέρασε στὴν ἀπέναντι
μεριά.

Ὁ ἄτυχος τράβηξε τὸ δρόμο του καί,
πηγαίνοντας, μπῆκε σὲ μιά πολιτεία.
Καθὼς τὸν εἶδαν οἱ ἄνθρωποι τοῦ βα-
σιλιά, σύμφωνα μὲ τὴ διαταγὴ πού εἶ-
χανε ἀπ' αὐτόν, πού ἦταν πολὺ νέος,
νὰ τοῦ παρουσιάσουν κάθε ξένο, τοῦ
πῆγαν καὶ τὸ Γιάννη. Ὁ βασιλιάς τὸν
ρώτησε ποῖος εἶναι, ποῦθε ἔρχεται, πό-
σο θὰ μείνῃ ἐκεῖ καὶ πού θὰ πάη· κι'
ὅταν ἔμαθε πού καὶ γιατί πῆγαινε ὁ ξέ-
νος, τὸν παρακάλεσε κι' αὐτός, σὰν τε-
λειώσῃ τὴ δουλειά του, νὰ θορῖσκε καὶ
τὴ δική του Τύχη καὶ νὰ τὴν ρώ-
ταγε γιατί, τρεῖς φορές πού ἔκανε πό-
λεμο, νικῆθηκε, καὶ πὼς θὰ μπορέσῃ
νὰ νικήσῃ κι' αὐτὸς μιά φορά τοὺς ἔχ-
θρούς του. Ὁ Γιάννης τὸ ὑποσχέθηκε
καὶ τὴν ἄλλη μέρα ξεκίνησε πάλι νὰ
πάη στὸν τόπο πού ἦταν οἱ Τύχες.

Περπάτησε, περπάτησε, καὶ ὕστερα
ἀπὸ κἀνα δυὸ μέρες, ἔφτασε κοντὰ σ'
ἓνα βουνό. Ἐκεῖ βρέθηκε μπρὸς σ' ἓνα
παράξενο κι' ἀτέλειωτο παλάτι· ἦταν
τὸ παλάτι πού κάθονταν οἱ Τύχες τὸν
ἀνθρώπων. Μπῆκε μέσα, ρώτησε ἀπὸ
δῶ, ρώτησε ἀπὸ κεῖ, ὡς πού βρῆκε τὴν
Τύχη του. Ἦταν μιά πολὺ ὁμορφὴ κο-
πέλλα, καθισμένη σ' ἓνα ντιβάνι, κι' ἔ-
παιζε μὲ δυὸ χρυσόμηνια στὰ χέρια της.
Σὰν τὴν εἶδε, ἄρχισε νὰ τῆς παραπο-
νιέται γιὰ τὸν κατατρεγμὸ τῆς ἐκείνης
ἄκουσε χαμογελώντας τὰ παράπονά του,
καὶ στὸ τέλος τοῦ εἶπε:

— Αἴντε κι' ἔννοια σου, ἐγὼ θὰ κἀ-
νω τώρα νὰ σοῦ παρουσιάσω τρεῖς
εὐκαιρίες, πού ἂν τίς καταλάβῃς, θὰ
γίνῃς πολὺ πλούσιος.

Ἐφ' ὃς ὁ ἄνθρωπός μας εὐχαριστη-
μένος, μὰ θυμήθηκε καὶ τίς παραγγε-
λίες πού εἶχε ἀπὸ τὸ βασιλιά, τὸ ψάρι
καὶ τὸ χωριάτη, βρῆκε τίς τύχες τους,
τίς ρώτησε καὶ πῆρε ἀπὸ καθεμιὰ τὴν
ἀπάντησιν.

Φτάνοντας πρῶτα στὴν πολιτεία πού
βασίλευε ὁ νέος βασιλιάς, παρουσιάστη-
κε καὶ τοῦ εἶπε:

— Βρῆκα τὴν Τύχη σου καὶ σοῦ λέει:
νικῆθήκες γιατί εἶσαι γυναίκα, ἐνῶ
ὁ πόλεμος εἶναι γιὰ τοὺς ἄντρες καὶ ὁ-
χι γιὰ τίς γυναῖκες.

Ὁ βασιλιάς κιτρίνισε σὰν ἄκουσε ἐ-
τσι, γιατί ἦταν πράγματι ἓνα κορίτσι,
καὶ ἀφοῦ συλλογίστηκε λίγο, εἶπε στὸν
ξένο μας:

— Μὰ κι' ἔμαθες τὸ μυστικό μου, ἔ-
λα νὰ σὲ πάρω ἄντρα καὶ νὰ βασιλεύῃς
καὶ σὺ μαζί μου.

— Ἀμ' ἐγώ, πολυχρονεμένη μου, δὲν
εἶμαι γιὰ τέτοιες σκοτούρες, ἀποκρίθη-
κε ὁ Γιάννης· ἐγὼ θὰ γυρίσω στὸν τό-
πο μου, κι' ἐκεῖ θὰ μοῦ στείλῃ ἡ Τύχη
μου τρεῖς εὐκαιρίες νὰ μὲ κἀνῃ πλούσιος.

Ἐφυγε ἀπὸ τὴν πολιτεία γιὰ τὸν τό-
πο του, καὶ φτάνοντας στὸ ποτάμι, ξα-
ναβρῆκε τὸ ψάρι πού τὸν πέρασε καί,
καθὼς τοῦ εἶχε πει ἡ Τύχη του, ἔκοψε
ἐν' ἀγκάθι ἀπὸ μιά ἀγριαπιδιά, ἄνοιξε
τὸ σπυρὶ τοῦ ψαριῦ, κι' ἐκεῖνο ἀμέσως
γιατρεύτηκε ἀπὸ τοὺς πόνους πού εἶχε
ὡς τότε. Καὶ γιὰ τὸ καλὸ πού εἶδε ἀπὸ
τὸ Γιάννη μας, μὲ τὴ συμβουλὴ τῆς
Τύχης, τὸ ψάρι τοῦ εἶπε:

— Ἐδῶ, κάτω ἀπὸ τὴ φωλιά μου,
εἶναι ἓνα σωρὸ πετράδια ἀτίμητα, καὶ
μ' αὐτὰ μπορεῖ κανεὶς νὰ γεμίσῃ ἓνα
σακί· ἔλα νὰ σὲ πᾶω νὰ τὰ πάρῃς.

Ποῦ νὰ κάτσω νὰ κἀνω τέτοιες
φασαρίες, εἶπε ὁ Γιάννης· ἐγὼ βιάζου-
με νὰ γυρίσω στὸν τόπο μου, νὰ περι-
μένω τίς τρεῖς εὐκαιρίες πού θὰ μοῦ
στείλῃ ἡ Τύχη μου, νὰ γίνω πλούσιος.

Καὶ ξεκίνησε κι' ἀπὸ κεῖ καὶ πῆγε
καὶ βρῆκε τὸ χωριάτη. Σ' αὐτὸν εἶπε:

— Ἐμαθα ἀπὸ τὴν Τύχη σου πὼς
δὲν καρπίζει τὸ χωράφι σου, γιατί λίγο
κάτω ἀπὸ τὸ χῶμα, εἶναι ἄμμος ἀπὸ
χρυσάφι, καὶ δὲν ἀφήνει ἐκεῖνο πού
σπέρνεις νὰ προκόψῃ.

Σὰν ἔμαθε αὐτὰ ὁ χωριάτης, τοῦ εἶπε:

— Κάτσε δῶ νὰ γίνουμε συντρόφοι,
νὰ σκάψουμε μαζί, νὰ πάρουμε τὸ θη-
σαυρὸ τοῦ χρυσαφένιου ἄμμου.

— Μπα, τοῦ λέει ὁ Γιάννης· σκάβε
καὶ παίρνε μόνος σου, εἶναι τῆς Τύχης
σου, χαλάλι σου· ἐγὼ δὲ βλέπω τὴν ὠ-
ρα νὰ γυρίσω στὸν τόπο μου, νὰ προ-
λάβω ἐκεῖ τίς τρεῖς εὐκαιρίες πού θὰ
μοῦ στείλῃ ἡ Τύχη μου, ἡ δική μου, νὰ
γίνω πλούσιος χωρὶς νὰ τὸ καταλάβω.

Καὶ χαιρετώντας τὸν χωριάτη, ξεκί-
νησε πάλι κι' ἔφτασε στὸν τόπο του. Ἐ-
κεῖ περίμενε νὰ τοῦ ἔρθουν οἱ τρεῖς εὐ-
καιρίες πού τοῦ εἶπε ἡ Τύχη του καὶ
νὰ γίνῃ πλούσιος χωρὶς νὰ τὸ καταλάβῃ.

Πέρασαν μέρες, βδομάδες, χρόνια καὶ
χρόνια, μὰ τοῦ κἀκου περίμενε. Γιατί ἡ
Τύχη του τοῦ εἶχε παρουσιάσει κιόλα
τίς τρεῖς εὐκαιρίες νὰ εὐτυχίσῃ, μὰ αὐ-
τός, σὰν κουτὸς πού ἦταν, δὲν κατάλα-
βε νὰ τίς ὠφελήθῃ. Καὶ πέθανε καρτε-
ρώντας, φτωχὸς καὶ κακομοίρης.

ΠΑΝΑΓ. Δ. ΣΕΦΕΡΛΗΣ

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ

(Ἐθνικὸν Ἀριστεῖον Γραμμάτων καὶ Τεχνῶν)

ΕΝΑ ΠΑΙΔΙ ΜΕ ΤΡΕΙΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ

ΠΡΩΤΟΤΥΠΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

μὲ σκίτσα τῆς δ. ΛΙΛΑΣ ΚΑΡΑΚΑΛΟΥ

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Μᾶς ἔμειναν λίγα μετρητά, καὶ τὸ
βιβλιάριο τοῦ Πανάγαρη, — ἓνα βιβλιά-
ριο σὰν τοῦ Φάνη, πού ἔγραφε τί ἔθα-
ζε στὴν Τράπεζα καὶ τί σήκωνε. Κά-
ναμε τὴν πρόσθεση καὶ τὴν ἀφαίρεση
τῶν ἀριθμῶν, καὶ βρήκαμε πὼς δὲν εἶ-
χε ἀκόμα νὰ πάρῃ οὔτε χίλιες δραχ-
μές. Ὁ καϊμένος εἶχε ξοδέψει πολλὰ
ἀπ' τὰ «έτοιμα» μετὰ τὴν καταστροφὴ
πού πάθαμε στὴ Ζάκυθο...

Ἡ μικρὴ αὐτὴ περιουσία — τὰ μετρη-
τά, τὸ βιβλιάριο, τὰ ρούχα, τὸ ρολόι,
ἓνα δαχτυλίδι μὲ διαμαντάκι
καὶ μερικὰ ἄλλα χρυσαφικά
τοῦ Πανάγαρη, — ἦταν τώρα
τῆς Νίνας. Δὲν εἶχε πει
μπροστά μας πὼς αὐτὴ ἦταν
ἡ κληρονομία του; Μὰ ἔπρε-
πε νὰ τὴν πάμε στὴ μάννα
της. Καὶ τὰ μετρητά ἔφτα-
ναν-δὲν ἔφταναν γιὰ τὸ ταξί-
δι μας ὡς τὴ Σπάρτη.

Σὰ μεγαλύτερος, ἐγὼ ἤμουν
τώρα ὁ ἀρχηγὸς τῆς συντρο-
φιάς. Μὰ σὰν πῶς ἔμπειρος
καὶ «κοσμογυρισμένος», ὁ
Φάνης μὲ συμβούλευε τί νὰ
κἀνω. Εἶχε ὅμως πάντα τὴ
γνώμη τῆς Νίνας. Κι' ἡ
γνώμη τῆς Νίνας ἦταν πὼς
σ' αὐτὴ τὴν περίσταση δὲν
ἔπρεπε νὰ λυπηθοῦμε λεφτά,
πὼς στὴν ἀνάγκη μπορούσα-
με νὰ πουλήσουμε καὶ τὸ ρο-
λόι, καὶ πὼς στὴ Σπάρτη
ἔπρεπε νὰ πάμε χωρὶς νὰ κακοπερά-
σουμε ἢ νὰ ζητιανέψουμε στὸ δρόμο.

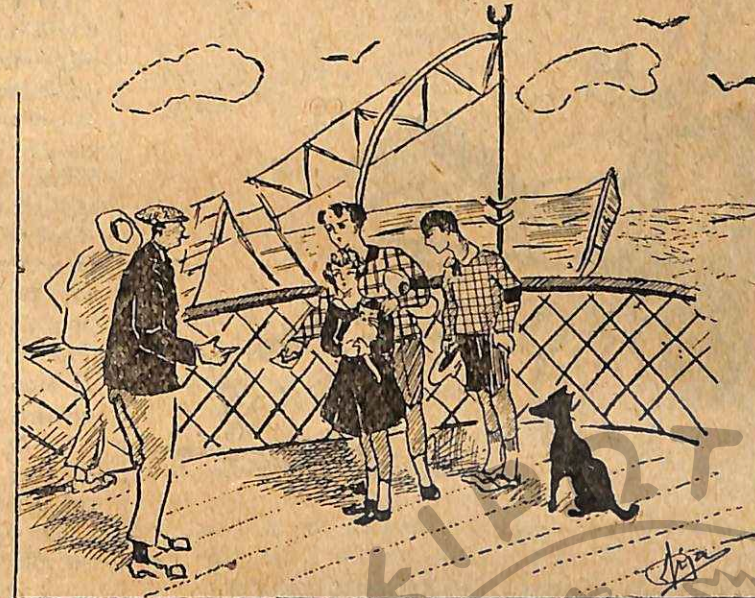
Γιατί χρειαζόνταν πολλὰς «διατυπώ-
σεις», καθὼς μᾶς εἶπαν, γιὰ νὰ σηκώ-
σουμε, παιδιὰ ἀγγλικά μεις, λεφτὰ ἀπὸ
τὴν Τράπεζα, — πιστοποιητικά, πληρε-
ξούσια καὶ τὰ ρέστα. Κι' ἀκόμα ἡ γνώ-
μη τῆς Νίνας ἦταν πὼς οὔτε στὴ Σπάρ-
τη δὲν ἔπρεπε νὰ χωρίσουμε· παρὰ κι'
ὁ Φάνης κι' ἐγὼ νὰ μείνουμε κεῖ καὶ
νὰ πιάσουμε δουλειά.

— Ἀς εἶναι, τῆς λέγαμε γιὰ νὰ μὴ
τὴν κακοκαρδίσουμε· ἀς φτάσουμε πρῶ-
τα στὴ Σπάρτη μὲ τὸ καλὸ, κι' ἀπὸ
κεῖ... βλέποντας καὶ κἀνοντας.

Γιὰ νὰ γυρίσουμε λοιπὸν στὴ Σπάρ-
τη, μπῆκαμε στὸ βαπόρι ἐκεῖνο πού θὰ
μᾶς πῆγαινε πρῶτα στὸν Πειραιᾶ: τὰ
τρία παιδιὰ, ὁ Μαυροῦκος, — πετοῖ καὶ
κόκκαλο ὁ κακόμοιρος, γιατί ἀπὸ τὴ
λύπη του δὲν ἔτρωγε καθόλου, — κι' ἡ
Δώρα, — παχουλὴ μιά χαρά, γιατί οὔτε
θὰ κατάλαβε αὐτὴ πὼς ὁ Πανάγαρης

πέθανε, ἂν καὶ μερικοὶ λένε πὼς κατα-
λαβαίνουν· κι' οἱ γάτες τὸ θάνατο, μὰ
«φιλοσοφοῦν» περισσότερο ἀπὸ τοὺς
σκύλους... — Ἀν ρωτᾶτε καὶ γιὰ τὰ
χρυσόψαρα, αὐτὰ δὲν τὰ εἶχαμε πιά,
παρὰ τὸ βάξο τους. Μᾶς ψόφησαν καὶ
τὰ δυὸ στὴ Βόνιτσα.

Ἡ Νίνα εἶχε κάνει βιαστικά μιά μαύ-
ρη τσίτινη ποδιά, γιὰ νὰ σκεπάσῃ τὸ
κόκκινό της τὸ φουστάνι. Ὁ Φάνης εἶ-
χε βάλει στὸ μανίκι του μιά μαύρη κορ-
δέλα. Κι' ἐγὼ τὸ ἴδιο, κι' ἄς μὴν ἦταν
μπάρμπας μου ὁ Πανάγαρης. Καθόμα-

«Παρουσιάστηκαμε στὸν κ. Ἀντωνόκη...» (Σελ. 401, στ. γ')

στε στὸ κατὰστρωμα λυπημένοι καὶ
βλέπαμε μὲ δακρυσμένα μάτια τὴ Σύρα
ἐκείνη ὅπου, σὲ μίαν ἀκροῖα τοῦ νε-
κροταφείου της, ἀφίναμε ἓνα φτωχὸ κι'
ἄσημο, μὰ τόσο ἀγαπημένο κι' ἱερὸ
γιὰ μᾶς τάφο...

4. Ἀπὸ τὴ Σύρα ὡς τὴ Σπάρτη

Ταξιδέψαμε νύχτα καὶ πρῶτ-πρῶτ
φτάσαμε στὸν Πειραιᾶ.

Τί μεγάλο λιμάνι! Τί πλήθος βαπό-
ρια καὶ καράβια! Τί κόσμος, τί κίνηση,
τί παραζάλη! Σὲ κανένα ἄλλο λιμάνι
δὲν τόχα ξαναδεῖ καὶ συλλογίζομαι τί
κατάπληξη θὰ μούκανε ἂν, ξεκινώντας
ἀπὸ τὸ χωριὸ μου, ἔφτανα πρῶτα-πρῶ-
τα στὸν Πειραιᾶ!

Νὰ κι' ἡ Ἀθήνα δυὸ βήματα. Δὲν
εἶχαμε παρὰ νὰ μποῦμε στὸ σιδηρόδρο-
μο γιὰ μισὴ ὥρα. Ἀλλὰ οὔτε ὁρεξὴ εἶ-
χαμε, μὲ τὸ δυστύχημα, γιὰ διασκέδα-
ση, οὔτε καιρό: Ἀπὸ τὸ βαπόρι πού
μᾶς ἔφερε ἀπ' τὴ Σύρα, θὰ περνούσα-

με εὐθὺς σ' ἐν' ἄλλο, πού ἔφευγε σὲ
μὴν ὥρα «γιὰ τὸ γύρο».

Δεύτερος πλοίαρχος, στὸ μεγάλο αὐ-
τὸ βαπόρι, πού τριγύριζε τὴν Πελοπόν-
νησο, ἦταν ἓνας Ἀντριώτης, ὁ κ. Ἀν-
τωνάκης, φίλος τοῦ ξενοδόχου μας στὴ
Σύρα, τοῦ κύρ-Λάμπρου, πού μᾶς εἶχε
δώσει γι' αὐτόν ἓνα συστατικὸ γράμμα.
Γιατί ὁ κύρ-Λάμπρος μᾶς εἶχε συμβου-
λέψει νὰ πάμε μ' αὐτὸ τὸ βαπόρι ὡς τὸ
Γύθειο, ρώτησε μάλιστα στὸ Πρακτο-
ρεῖο καὶ μᾶς εἶπε τὸν ἡμέρα καὶ τὴν
ὥρα πού ἔφευγε ἀπὸ τὸν Πειραιᾶ. Ἐγὼ
τότε ἄνοιξα τὸν ἀχώριστό μου χάρτη
κι' εἶδα πὼς τὸ Γύθειο δὲν ἦταν πολὺ
μακριὰ ἀπ' τὴ Σπάρτη, καὶ πὼς μιά
γραμμὴ, πού σήμαινε ἀμαξωτὸ δρόμο,
ἔβωνε τίς δυὸ αὐτὲς πόλεις τῆς Λακω-
νικῆς. Βεβαιώθηκα ἔτσι πὼς οὔτε ὁ ξε-
νοδόχος, οὔτε ὁ Φάνης, πού τάξερε αὐ-
τά, δὲν ἔκαναν λάθος. Καὶ
σὰν ἀρχηγός, ἔδωσα τὴ συγ-
κατάθεσή μου γιὰ τὸ δρομο-
λόγιο.

Ἀνεθήκαμε λοιπὸν στὸ βα-
πόρι καί, ὅλοι μαζί, μὲ τὸ
σκύλο καὶ μὲ τὴ γάτα στὰ
χέρια τῆς Νίνας, παρουσια-
στήκαμε στὸν κ. Ἀντωνά-
κη, καὶ τοῦ δώσαμε τὸ συ-
στατικὸ. Στὴν ἀρχή, μᾶς δέ-
χτηκε σὰν ὄχληρὸς καὶ μᾶς
κοίταξε σχεδὸν περιφρονητι-
κά. Ἀλλ' ἄμα διάβασε τὸ
γράμμα, μᾶς κοίταξε πολὺ
διαφορετικά.

— Μπά, μπά! ἔκαμε· κα-
λὲς σεῖς εἴσαστε;... Ὁ Φά-
νης μὲ τὴν περίφημη φωνή...
Ἀμ' ὁ Πετράκης πού ἔλυνε
τὰ προβλήματα, τί ἔγινε;
Τί εὐχάριστη ἐκπληξή! Ὁ
κ. Ἀντωνάκης μᾶς εἶχε ἰδεῖ

τότε στὴ Ζάκυθο καὶ μᾶς θυμόταν!
Τοῦ ἀποκρίθηκα, — γιατί ἐγὼ μιλοῦ-
σα γιὰ ὅλους, — πὼς τὸν Πετράχη τὸν
ἀφήσαμε στὴ Ζάκυθο καὶ δὲ μάθαμε
πιά τίποτα γι' αὐτόν· πὼς εἶχαμε τὴν
ἀτυχία νὰ χάσουμε τὸν προστάτη μας,
καὶ πὼς ζητούσαμε τὴν προστασία του
ὡς νὰ φτάσουμε στὸ Γύθειο.

— Ναί, ναί, εἶπε κείνος· ὁ φίλος μου
μού τὰ γράφει. Πολὺ εὐχαρίστως νὰ
κἀμω γιὰ σᾶς ὅ,τι μπορῶ. ἔχετε φιλά;

— Λίγα, καπετάνιο μου.
— Καλά. Θὰ πῶ νὰ σᾶς βγάλουν μι-
σὰ εἰσιτήρια, ὅπως βγάλουν γιὰ τὰ παι-
διά... τὰ μικρὰ παιδιὰ ὅμως. Καὶ δεύ-
τερη θέση θέλετε ἢ τρίτη;

Κοιταχτήκαμε. Ἡ Νίνα ἔλεγε μὲ τὰ
μάτια: «Δὲν εἴπαμε νὰ μὴν κακοπερά-
σουμε στὸ ταξίδι;» Κι' ἀποκρίθηκα:

— Ἐ, ἀφοῦ θὰ πληρώσουμε τὰ μι-
σὰ... ἀς πάμε δεύτερη θέση.

— Πολὺ καλά! Ἐφέρετε ὅμως, μπο-
ρεῖτε, ἂν θέλετε, νὰ κάνετε καὶ λίγο

θέατρο στο βαπόρι. Οί επιβάτες είναι πολλοί. Θα μαζεύετε λεπτά...

Κοιταχτήκαμε πάλι. Καί συνεννοηθήκαμε εὐθύς.

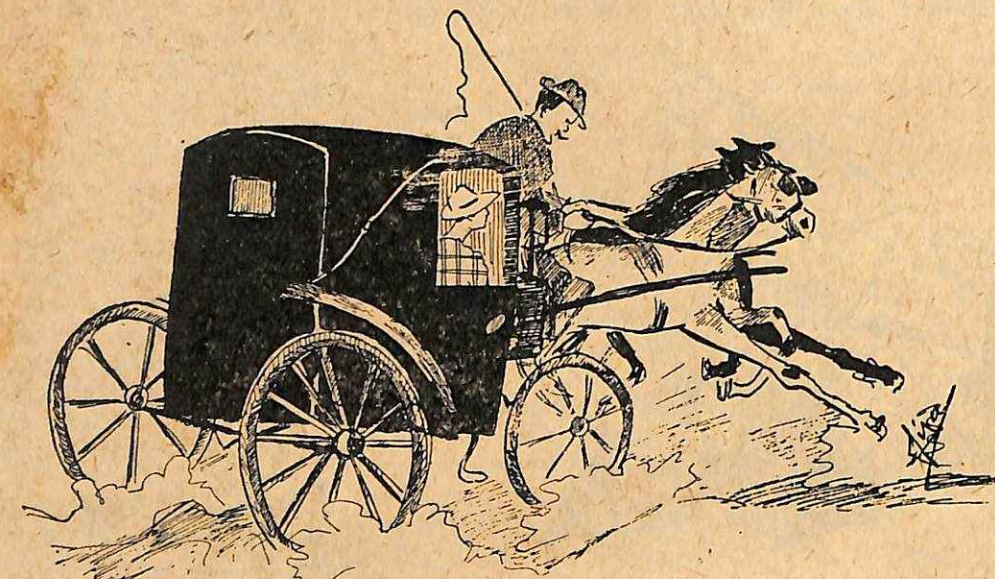
— Όχι, καπετάνιο μου, αποκρίθηκα. Σὰς εὐχαριστοῦμε πολὺ μὰ... ἔχουμε πένθος. Δὲν πάει νὰ χορεύουμε καὶ νὰ τραγουδάμε...

— Μὰ δὲ θὰ τὸ κάνετε γιὰ διασκέδαση! φώναξε ὁ κ. Ἀντωνάκης. Στὴν ἐργασία δὲν ὑπάρχει πένθος.

— Δὲν κάνουμε πιά αὐτὴ τὴν ἐργασία, αποκρίθηκε ὁ Φάνης. Ὁ θιάσός μας διαλύθηκε.

— Ἀφοῦ εἶν' ἔτσι, εἶπε ὁ κ. Ἀντωνάκης μὲ χαμόγελο, δὲν ἐπιμένω...

Καὶ φώναξε τὸ λογιστὴ, ποὺ ἔδινε εἰσιτήρια σὲ ἄλλους δὲν εἶχαν πάρει ἀπὸ τὸ Πρακτορεῖο, καὶ τοῦ εἶπε νὰ μᾶς

«Ἦμαστε μέσα στ' ἀμάξι πού θὰ μᾶς πήγαινε...» (Σελ. 402, στ. β').

κόψη μισά. Κατεβήκαμε στὴ δεύτερη θέση, τοποθετήσαμε τὰ λίγα μας πράγματα στὴ καμπίνα πού μᾶς ἔδωσε ἕνας ἀγαθὸς καμαρότος, καὶ ἀνεβήκαμε πάλι στὸ κατὰστρωμα, ἐνῶ τὸ βαπόρι σαλπάρει.

Περάσαμε καλὰ σ' ἐκεῖνο τὸ ταξίδι. Ἦταν Ὁχτώβρης, δὲν ἔκανε ἀκόμα κρύο, καὶ εἶχαμε ἥσυχη θάλασσα σχεδὸν παντοῦ. Καὶ στὸ Σαρωνικό, καὶ στὸν Ἀργολικό, καὶ στὸ Λακωνικό. Μόνο στὸ Μαλέα χορέψαμε λιγάκι. Πιάσαμε σ' ἕνα σωρὸ σκάλες. Καὶ φτάσαμε στὸ Γύθειο τὴν ἄλλη μέρα, κατὰ τὸ μεσημέρι. Ἐκεῖ ἀποχαιρετήσαμε τὸ φίλο μας κ. Ἀντωνάκη πού τόσο μᾶς εἶχε περιποιηθεῖ, καὶ βγήκαμε.

Ὁ Φάνης κι' ἡ Νίνα φαίνονταν τώρα χαρούμενοι, πού μετὰ τὸσον καιρὸ πλησίαζαν στὴν ποθητὴ τους Σπάρτη. Κι' ἐγὼ συμμερίζομαι τὴ δίκαια αὐτὴ χαρὰ καὶ ξεχνῶσα λίγο τὴ λύπη μου.

— Ὁμορφο εἶναι καὶ τὸ Γύθειο, εἶπα στὸ Φάνη,

— Ναί, μοῦ ἀποκρίθηκε. ἡ νέα πόλη εἶναι καλὴ, ὅχι ὅμως κι' ἡ παλιὰ... Ὅ,τι ἀξίζει αὐτὸς ὁ μεγάλος δρόμος τῆς ἀκρογιαλίας. Εἶδες καὶ τὸ φάρο σ' ἐκεῖνο τὸ ξερόνησο; Μαραθονήσι τὸ λένε. Τὴ νύχτα κάνει λάμπες ἄσπρες καὶ κόκκινες...

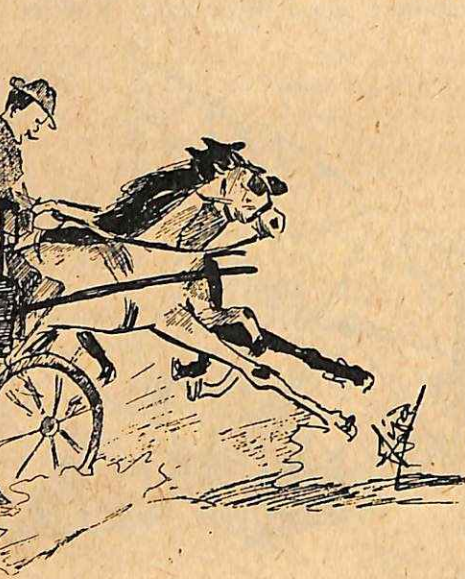
— Καὶ στὸ λιμάνι κάμποσα πλοῖα, βλέπω...

— Μὰ ἡ Λακωνικὴ δὲν ἔχει ἄλλο λιμάνι. Κι' ἀπὸ δῶ βγαίνουν ὅ,τι παράγει ὁ τόπος: βαλανίδι, λάδι, σταφίδα...

— Κι' οἱ ἄνθρωποι;

— Μὴ φοβάσαι! εἶναι καλοὶ.

Κι' ἀλήθεια, οἱ μεγαλόσωμοι κι' ἀγριώποιοι ἐκεῖνοι Λάκωνες, ποὺ τοὺς φοβήθηκαν στὴν ἀρχή, μᾶς καλοδέχτηκαν. Προθυμότατα μᾶς πληροφορήσαν γιὰ ὅ,τι τοὺς ρωτήσαμε, καὶ μᾶς βόηθησαν

«Ἦμαστε μέσα στ' ἀμάξι πού θὰ μᾶς πήγαινε...» (Σελ. 402, στ. β').

σὲ ὅ,τι χρειαστήκαμε. Σὲ μιὰ ὥρα, ἀφοῦ στάμασε σ' ἕνα μαγέριχο, ἤμαστε μέσα στ' ἀμάξι πού θὰ μᾶς πήγαινε στὴν πατρίδα τοῦ Λυκούργου καὶ τοῦ Λεωνίδα, — ἂν καὶ γιὰ τὴν ὥρα, καὶ γιὰ μένα, δὲν ἦταν παρὰ ἡ πατρίδα τοῦ Φάνη καὶ τῆς Νίνας.

Ὁ δρόμος ἦταν καλός, μόνο πού θέλαμε δώδεκα ὥρες γιὰ νὰ φτάσουμε. Τί κρίμα, λέγαμε, νὰ μὴν ἔχει σιδηρόδρομο κι' ἀπὸ τὸ Γύθειο ὡς τὴ Σπάρτη!

Περνώντας πότε ἀπὸ ἱσιώματα καὶ πότε ἀπὸ πλαγιὰς μικρῶν λόφων, φτάσαμε τὰ πόδια σ' ἕνα χάνι. Ποτίσαμε καὶ τὰ ἄλογά μας, καὶ πάλι ξεκινήσαμε.

Τὶ ὁμορφα τὰ μέρη πού περνοῦμε τώρα! Ὁ Ταύγετος, τὸ θεόρατο βουνό, ὁφώνεται ἀριστερὰ μας, μὲ τίς χιονισμένες του κορφές καὶ τὰ πυκνά του δάση, — στὰ χαμηλά, πουρναριές καὶ βαλανιδιές, — στὰ ψηλά, ἔλατα καὶ πεύκα. Κρυστάλλινα νερά τρέχουν στὶς βουνοπλαγιὰς καὶ ποτίζουν τὸν κάμπο.

(Ἀκολουθεῖ)

ΠΡΑΣΙΝΟΙ ΚΑΙ ΒΕΝΕΤΟΙ

Μυθιστόρημα ὑπὸ ANDRÉ BRUYÈRE

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

— Χριστοῦλη μου! φωνάζει ἡ Πουλχερία τὰ παιδιὰ αὐτά, κυρία μου, θὰ μᾶς πεθάνουν!

— Μὰ ὅχι, μὰ ὅχι, βεβαιώνει μιὰ ἡσυχία φωνή. Εἴμαστε πολὺ καλὰ παιδιὰ. Μὴ φοβάστε.

— Ποῦ βρίσκεται πάλι αὐτὸς ἐδῶ; ρωτᾷ ἀνήσυχος ἡ δυστυχισμένη θειά. Δὲν τὸν βλέπω.

— Κάτω ἀπὸ τὸ κρεβάτι! φωνάζει πάλι ἡ Πουλχερία, καὶ σηκώνει τὰ χέρια της στὸν οὐρανό.

— Εἶδα ἕνα ζώακι κι' ἔτρεξα νὰ τὸ πιάσω.

— Βγὲς ἀμέσως! διατάζει ἡ θειά Ἀγλαΐα, θυμωμένη.

Ὁ Γιαννάκης ἀποφασίζει, μὲ τὴν ἡσυχία του, ὅπως πάντοτε, νὰ βγῇ καὶ παρουσιάζεται κατασκονισμένος κι' ἀναμαλλιασμένος. Ὅσο κι' ἂν εἶναι καθαρὸ τὸ σπῖτι τῆς θειάς Ἀγλαΐας, δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ περπατῇ κάτω ἀπ' τὰ κρεβάτια, ὅταν φορεῖ ἕνα ὠραῖο κοστούμι, σκούρο μπλέ. Ἐνα λεπτὸ στρώμα σκόνης ἔχει κολλήσει στὰ ρούχα, στὰ γόνατα καὶ στὰ χέρια τοῦ γενναίου κυνηγοῦ, καὶ τὰ μαλλιά του, πού ὡς ἐκείνη τὴν ὥρα ἦταν τόσο καλοχτενισμένα, τώρα εἶναι ἀναστατωμένα καὶ γεμάτα σκόνη. Ἡ Πουλχερία γυρίζει τὸ κεφάλι της ἀγανακτισμένη ἀπ' αὐτὸ τὸ θέαμα.

— Δὲν πειράζει ἂν σκονιστῇ λιγάκι, λέει ὁ Γιαννάκης. Τόπιασα τὸ ζῶο πού κυνηγοῦσα.

Τὸ «ζῶο» εἶναι μιὰ δυστυχισμένη πεταλούδα, πού τὰ φτερά της τρέμουν.

— Θὰ τὴ βάλω στὴν συλλογή μου, ἐξακολουθεῖ ὁ σοφολογιώτατος.

Ἀλλὰ ἡ θειά Ἀγλαΐα τοῦ ἀνοίξε κιόλας τὰ δάκτυλά κι' ἔδωσε στὸ θῦμα τὴν ἐλευθερία του.

— Καὶ τώρα πήγαινε νὰ συναντήσης τοὺς ἀδελφούς σου, λέει στὸν Γιαννάκη. Σὰς ἐπιτρέπω νὰ παίξεις στὸ περιβόλι ὡς τὴν ὥρα τοῦ φαγητοῦ.

Ὁ Γιαννάκης φεύγει σὰν ἀστραπὴ, καὶ μένοντας μόνος, ἡ θειά Ἀγλαΐα κι' ἡ Πουλχερία ἀναστενάζουν:

— Τί θ' ἀπογίνουμε;

Ἐντωμεταξύ, στὴν ἀριστερὴ μεριὰ τοῦ σπιτιοῦ τὰ πράγματα ἦταν πῶς ἦσυχον. Ὅλοι εἶχαν μπεῖ στὸ μεγάλο δωμάτιο, πού χρησίμευε γιὰ σαλόνι καὶ γιὰ βιβλιοθήκη, κι' ὁ θεὸς εἶχε καθήσει στὴ μεγάλη του πολυθρόνα. Ἀπέναντί του τὰ τρία κορίτσια στεκόνταν ὄρθις, ντροπαλὰ καὶ κατακόκκινα.

— Πῶς σὰς λένε; ρώτησε ὁ θεὸς φωνάζοντας τὸν καπνὸ ἀπὸ τὴν φοβερὴ του πίπα, πού δὲν ἔννοουσε νὰ σβύσει.

— Μαγδαληνή, ἀπάντησε ἡ μεγάλη,

μιὰ λεπτὴ μικρούλα δέκα χρονῶν μὲ ζωηρὰ μαύρα μάτια,

— Μαργαρίτα, ἐξακολούθησε ἡ δεύτερη, μικρότερη κατὰ δύο χρόνια, πού τὸ ἀδύνατο προσωπάκι της χανόταν μέσα στὶς μακρούες της μπούκλες.

— Ἐλενίτσα, ψιθύρισε ἡ τρίτη τόσο σιγὰ ὥστε μόλις ἀκουγόταν.

— Μαγδαληνή, Μαργαρίτα, Ἐλενίτσα, ἐπανελάβε ὁ θεὸς, λαμπρά! Εἶχα σχεδὸν ξεχάσει τὰ ὀνόματά σας. Τώρα γὰρ νὰ ἰδοῦμε: Πιστεύω πῶς εἴσατε φρόνιμες, ἔ;

Τὰ τρία κεφαλάκια ἐσκυφάν ντροπαλὰ.

— Καλὰ, αὐτὸ θὰ τὸ ἰδοῦμε, ἐξακολούθησε ὁ θεὸς. Γιὰ τὴν ὥρα, μήπως πενιάρει ἢ μήπως διψᾷτε;

Τρία «ὄχι» δειλὰ τοῦ ἀποκρίθηκαν.

— Καλὰ λοιπόν, πηγαίνετε νὰ παίξετε. Μὰ πρῶτα θὰ σὰς δεῖξουν τὴν κάμαρά σας. Σουλπίκιε, ἔλα δῶ εὐθύς!

Ὁ Σουλπίκιος παρουσιάστηκε καὶ ὁδήγησε τίς τρεῖς ἀδελφούλες στὸ πρῶτο πάτωμα. Ἐκεῖ τοὺς ἔδειξε ἕνα μεγάλο δωμάτιο μὲ λίγα ἐπιπλά, ὅπου ὅμως ἦταν στημένο ἕνα πελώριο κρεβάτι, — τόσο πελώριο, πού χωροῦσε εὐρύχωρα τρία παιδιὰ τῆς ἡλικίας των. Ἐνα παλιὸ δρύινο ντουλάπι, μαυρισμένο ἀπὸ τὸν καιρὸ, ἕνα πανάρχαιο τραπέζι τῆς τουαλέτας, μερικὲς γέρικες πολυθρόνες καὶ μιὰ ψάθα ἀπλωμένη πάνω στὸ σφυγγαρισμένο πάτωμα, αὐτὴ ἦταν ὅλη-ὅλη ἡ ἐπίπλωσις τῆς κάμαρας, πού τὴ συμπλήρωνε γιὰ τὴν ὥρα κι' ἡ μεγάλη μονάκριβη βαλίτσα τῶν παιδιῶν, πού εἶχε ἔρθει μαζί τους.

— Αὐτὸ εἶναι τὸ δωμάτιό σας, δεσποινίδες, ἐδήλωσε ὁ Σουλπίκιος μ' ἕνα καλοκάγαθο χαμόγελο στὸ ἀνοικτόκαρδο πρόσωπό του.

Κι' ἔφυγε πάλι ἀμέσως γιὰ τὴ φωνὴ τοῦ θεοῦ Βαρνάβα τὸν καλοῦσε κιόλας κάτω.

Οἱ τρεῖς ἀδελφές, σὰν ἔμειναν μόνες, κοιτάχθηκαν γιὰ μιὰ στιγμὴ... Πόσο ὅλα αὐτὰ ἦταν διαφορετικὰ ἀπὸ τὴ συνηθισμένη τους ζωὴ! Τὰ δάκρυα

«Πῶς σὰς λένε; ρώτησε ὁ θεὸς.» (Σελ. 402, στ. γ').

εἶχαν κιόλας πλημμυρίσει τὰ μάτια των δύο μικρότερων. Ἡ Ἐλενίτσα ψιθύριζε δειλὰ: «Θέλω νὰ γυρίσω πίσω στὴ μαμμὰ μου». Ἡ Μαργαρίτα ἀναστενάξε. Ἡ Μαγδαληνὴ φάνηκε πῶς γενναία.

— Θὰ περάσουμε πολὺ ὠραῖα ἐδῶ, εἶπε σκουπίζοντας τὰ μάτια της. Ὁ μπα-

«Ἐτρεχαν στὰ δρομάκια μὲ καλπασιό...» (Σελ. 403, στ. γ').

μπὰς κι' ἡ μαμμὰ εἶπαν ὅτι ὁ θεὸς Βαρνάβας εἶναι πολὺ καλὸς καὶ πῶς θὰ εἴμαστε πολὺ εὐτυχισμένες μαζί του.

— Τὰ γένια του εἶναι πολὺ ἄγρια, παραπονέθηκε ἡ Μαργαρίτα, τρίβοντας τὸ μάγουλό της.

— Μπᾶ, δὲν πειράζει. Τὰ μάτια του μοιάζουν μὲ τοῦ μπαμπᾶ. Εἶμαι βέβαιη πῶς θὰ μᾶς ἀγαπήσει. Πᾶμε τώρα νὰ παίξουμε μιὰ καὶ μᾶς τὸ εἶπε.

Κι' ὕστερ' ἀπ' αὐτά, τὰ τρία κορίτσια κατέβηκαν στὸν κήπο.

Ἦταν πολὺ ὠραῖος ὁ κήπος στὶς Καστανιές, μεγάλος καὶ καλοπεριποιημένος. Ἀλλὰ... ὅπως κι' ὅλο τ' ἄλλο κτήμα, ἦταν κι' αὐτὸς χωρισμένος σὲ δύο μέρη. Τὸ ἕνα τῆς θειάς Ἀγλαΐας καὶ τ' ἄλλο τοῦ θεοῦ Βαρνάβα. Τὰ δύο μέρη δὲν τὰ χώριζε βέβαια οὔτε φράχτης, οὔτε τοίχος δὲν ὑπῆρχαν, σὰ νὰ ποῦμε, παρὰ ἀόρατα, ἀδιαπέραστα ὅμως σύνορα, πού ἐμπόδιζαν τὸν ἕνα ἐξάδερφο νὰ πατήσῃ στὸ μερίδιο τοῦ ἄλλου. Γιὰ τὰ παιδιὰ ὡστόσο νοητὰ σύνορα δὲν ὑπάρχουν.

Κι' ἔτσι ἡ Μαγδαληνὴ κι' οἱ ἀδελφές της, μόλις διέκριναν στὸ ἄλλο μέρος τοῦ

κήπου τέσσερα ναυτικὰ κοστούμια, πού τὰ γνώριζαν πολὺ καλὰ, ἔτρεξαν νὰ τὰ συναντήσουν.

— Μπᾶ, κι' ἐσεῖς ἐδῶ εἴστε;

— Μᾶς εἶπαν νὰ παίξουμε.

— Καὶ μᾶς τὸ ἴδιο.

Ἀπὸ τὸ νὰ παίξουν, ὡς τὸ νὰ παί-

ξουν μαζί, δὲν ἦταν παρὰ ἕνα βῆμα: καὶ τὸ βῆμα αὐτὸ ἔγινε χωρὶς κανέναν νὰ τὸ καταλάβῃ. Ὁ Παῦλος ἔβγαλε ἀπὸ τίς ἀνεξάντλητες τσέπες του ἕνα σωρὸ σπάγγους, μὲ τοὺς ὁποίους σχημάτισε θαυμάσια χάμους. Μπροστὰ μπῆκαν ἡ Μαγδαληνὴ κι' ὁ Ζοζὸς. Ἐκοίταν μιὰ βίτσα ἀπὸ ἕνα δέντρο κι' ἔπειτα, ἐμπρός, οἱ ἱπποδρόμιες ἀρχίζον! Ὁ Γιαννάκης, πού δὲν τοῦ ἀρέσουν τὰ ζωηρὰ παιχνίδια θὰ εἶναι ἡ ἐλλαγονόκος ἐπιτροπή, καὶ διαλέγει τὴ θέσις του κάτω ἀπὸ τὸν ἥσικο μῖας κερασσιὰς.

Κι' ἔτσι στὸν ἥρεμο κήπο, πού ὡς τότε τὴ γαλήνη του δὲν ἐτάραζαν παρὰ τὰ κελαδῆματα τῶν πουλιῶν, ἀντιλαλοῦσαν τώρα οἱ ζωηρές κι' εὐθυμὲς φωνές τῶν παιδιῶν πού ἐπαιζάν. Τὰ ἄλογα, τραβώντας καὶ τὸν ὀδηγό τους, ἔτρεχαν στὰ δρομάκια μὲ καλπασιό, κι' ὕστερ' ἀπὸ λίγο, ξεχνώντας πού βρίσκονταν, ἀρχισαν νὰ πατοῦν τίς πρασιές, νὰ χοροπηδοῦν πάνω στὸ γρασιδί, νὰ καταστρέφουν τὰ λουλούδια καὶ τὰ λαχανικά, ὡ, χωρὶς καμμιὰ κακὴ πρόθεση βέβαια. Ἀλλ' ὅσοις εἶδες τίς καταστροφές τίς προξενούσε ὁ Ζοζὸς μὲ τὰ κοντά του πόδια, πού δὲν μπορούσε νὰ πηδήσῃ σὰν τοὺς ἄλλους καὶ περνοῦσε ἀπ' ὁπουδήποτε, προσπαθώντας νὰ μὴ μείνῃ πίσω.

Καὶ τέλος, μὲ φωνές καὶ μὲ τρεχάλες, μὲ πηδημάτα καὶ μὲ σφυρίγματα, τὰ ἄλογα κι' ὁ ὀδηγός τους ἐφθασαν τρελὰ

ὡς κάτω ἀπ' τὰ παράθυρα τοῦ σπιτιοῦ. Ἀκούγοντας τὸν διαβολικὸ ἐκεῖνο θόρυβο, ἡ θεῖα Ἀγλαΐα προαισθάνθηκε κάποια καταστροφή κι' ἔτρεξε, ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος, ἀκολουθοῦμεν τὴν Πουλ-χερία ἐνῶ ἀπὸ τ' ἄλλο ἔκανε τὴν ἐμφάνισή του ὁ θεῖος Βαρνάβας μαζί με τὸ Σουλπίκιο. Κι' οἱ τέσσερις ἔμειναν καρφωμένοι στὴν πόρτα, με τὰ χέρια ψηλά καὶ τὸ στόμα ἀνοικτὸ ἀπὸ ἐκπληξή κι' ἀγανάκτηση.

Κι' ἡ καταστροφή συντελέσθηκε μυσ-σὰ σὰ μάτια τους.

(Ἀκολουθεῖ) ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΜΙΑ ΠΑΡΟΙΜΙΑ

Ἀγαπητοί μου,

ΟΤΑΝ δόθηκε ἡ ἐρώτηση γιὰ τὴν 39ῃ Κυριακῇ, ἄλλοι πῆ-δσαν ἀπὸ χαρὰ κι' ἄλλοι τὰ κατέδασαν. Οἱ πρῶτοι ἀγα-ποῦσαν τὶς παροιμίες, ἤξεραν πολλές καὶ μποροῦσαν ν' ἀπαντήσουν. Οἱ ἄλ-λοι δὲν ἤξεραν καμμιὰ, καὶ φυσικὰ τοὺς ἦταν ἀδύνατο νὰ βροῦν τὴν καλύτερη καὶ νὰ ποῦν γιὰ τὸς ἀρέσει... Διά-δασα κάμποσα γράμματα φίλων μας στὴ Διάπλαση, ἵπὸ τῆς ἔλεγον τὴν ἀμυχα-νία τους αὐτῇ. Καὶ νὰ σὰς πῶ τὴν ἀλή-θεια, ἀπόρησα. Ἐνα παιδί, ὅσο μικρὸ κι' ἂν εἶναι, ὅσο περιορισμένα κι' ἂν ζῇ, γίνεται νὰ μὴν ἀκουσε ποτέ, ὅχι μιὰ, ἀλλὰ χίλιες παροιμίες, καὶ νὰ μὴν πρόσεξε, νὰ μὴν ἄρεσε, νὰ μὴ νοστιμεύ-θηκε μερικὲς;

Ἡ παροιμία, βλέπετε, εἶναι μέσα στὴ γλῶσσα μας, μέσα στὴν καθημερινή μας ὀμιλία, μέσα στὴν ζωὴ μας. Σὲ κά-θε περίσταση θὰ θυμηθοῦμε μιὰ καὶ θὰ τὴν ποῦμε. Ὑπάρχουν ἄνθρωποι, στο-χαστικοὶ συνήθως καὶ λιγόλογοι, ποὺ δὲ μιλοῦν σχεδὸν παρὰ μὲ παροιμίες. Γι' αὐτὸ τὰ παιδιά ποὺ εἶπαν πῶς δὲν ἔχουν τί νὰ παντήσουν στὴν 39ῃ Κυρια-κῇ, εἶναι ἢ ἀπὸ κείνα ποὺ δὲν ξέρουν... τί ξέρουν, — γιὰτὶ ὑπάρχουν καὶ τέτοια παιδιά, — ἢ ἀπὸ τὰλλα, τὰπρόσεκτα κι' ἀδιάφορα σὰ γύρο τους, ποὺ ἂν τὰ ρωτήσης ἀπὸ ποῦ βγαίνει ὁ ἥλιος, μπο-ρεῖ νὰ σοῦ δείξουν τὴ δύση...

Σὲ μένα, ἡ ἐρώτηση θύμισε μιὰ πα-ροιμία, ποὺ γιὰ πολὺν καιρὸ ἦταν ἡ πα-ροιμία... τοῦ σπιτιοῦ μας. Εἶναι δὲ ἀκε-ρη ἱστορία ποὺ ἀξίζει νὰ σὰς τὴ διη-γηθῶ: Ἐχῶ ἕναν ἀδερφό, μικρότερο ἀπὸ μένα πέντ' ἔξη χρόνια. Ὅταν ἡ-μαστε μικροὶ καὶ ζούσαμε κι' οἱ δυὸ στὸ πατρικὸ μας, στὴ Ζάκυνθο, εἶχα-με γείτονα ἕνα φτωχὸ χασάπη, ποὺ τὸν ἔλεγον Κλαπάφτη. Δηλαδή αὐτὸ δὲν ἦταν τὸνομά του· ἦταν ἕνα παρα-τσούκλι, γιὰτ' εἶχε μεγάλ' αὐτιά. Καὶ πειραζόταν ὁ ἄνθρωπος ὅταν τὸν φώνα-

ζαν με τὸ παρατσούκλι του. Πῶς τὸν θυμοῦμαι! Ἀσχημὸς, κοντός, στραβο-κάνης, μαῦρος, κακοντυμένος, ξιπόλυ-τος, λιγδής, εἶχε, ἐκτὸς ἀπὸ τὰ μεγάλ' αὐτιά, καὶ μεγάλα ἄγρια μάτια, καὶ με-γάλο στόμα με κάτι δόντια φοβερά. Ἡ-πιὸ χτυπητὴ ἀντίθεση ἦταν, ὅταν ὁ Κλα-πάφτης αὐτὸς κρατοῦσε στὸν ὦμο του κανέν' ἀσπρόμαλλο χαριτωμένο ἀρνάκι, ποὺ τήγαινε νὰ τὸ σφάξῃ. Ὡ, μὰ δὲν τὸν ἀγαποῦσα καθόλου τὸ σιχαμένο σφάκτη-τῶν μικρῶν ἀρνιῶν! Καὶ μιὰ μέρα, κα-θὼς περνοῦσε φορτωμένος ἀπέξω ἀπὸ τὴν πόρτα μας, τοῦ φώναξα κι' ἐγὼ σὰν τὰ παιδιά τοῦ δρόμου:

— Κλαπάφτη!..

Παραξευέντηκε. Δὲν ἦταν συνησιμέ-νος νὰκούγῃ ἀπὸ μένα, παιδί ἀρκετὰ μεγάλο πιά κι' ἀπὸ σπῆτι, τὸ χλευαστι-κό του παρατσούκλι. Γύρισε καὶ μ' ἀ-γριοκοίταξε χωρὶς μιλιὰ. Ἀλλὰ κείνη τὴ-στιγμὴ, ὁ μικρὸς ἀδερφός μου, ποὺ στε-κόταν στὴν πόρτα δίπλα μου, ἔκρινε καλὸ νὰ με σεκοντάρῃ. Καὶ φώναξε κι' αὐτὸς τραυλίζοντας:

— Κλαπάτη!..

Ἐ, αὐτὴ τὴ φορά ὁ ἄνθρωπος μίλη-σε. Κι' εἶπε δυνατὰ, κουνώντας τὸ κε-φάλι του με οἶχτο:

— Ἀμ βέβαια! ὁ μπροστινὸς τοῦ πι-σινοῦ γιοφύρι!

Τί ὁμορφὴ παροιμία! Γιὰ νὰ πῇ πῶς οἱ μικροὶ ἀδερφοὶ ἀκολουθοῦν συνήθως τὸ παράδειγμα καὶ τὸ δρόμο τῶν μεγάλ-ων, ὁ λαὸς μεταχειρίζεται αὐτὴ τὴ με-ταφορά: ὁ μπροστινός, ὁ προπορευόμε-νος, εἶναι σὰν ἕνα γεφύρι, ποὺ τὸ περνᾷ ὁ ἐρχόμενος κατόπι καὶ τραβάει... Γελάσαμε, καὶ διηγηθήκαμε τὸ ἐπεισόδιο στοὺς γονεῖς μας. Αὐτοὶ δὲν γέλασαν· μὰ κάθε φορά ποὺ ὁ ἀδερφός μου ἀκολου-θοῦσε ἕνα δικό μου παράδειγμα κακὸ, ὁ πατέρας ἢ ἡ μητέρα ἔλεγον:

— Καλὰ τότε κι' ὁ Κλαπάφτης: Ὁ μπροστινὸς τοῦ πσινοῦ γιοφύρι...

Πέρασαν χρόνια, ἀλλὰ χωρὶς νὰ ξεχα-σθῇ αὐτὸ τὸ ἐπεισόδιο. Ὅταν παρουσιά-στηκε κι' ἄλλο, ὁμοιο μαζὶ καὶ διαφο-ρετικό: Ὁ ἀδερφός μου ἔδιν' ἐξετά-σεις στὴν Α' τοῦ Γυμνασίου. Ἐγὼ εἶχα τελειώσει πιά τὸ Γυμνάσιο κι' ἤμουν φοιτητής. Εἶχ' ἀρχίσει μάλιστα νὰ κου-τσογράφω κι' οἱ γραμματισμένοι τοῦ τό-που ἤξεραν κάπως τὸνομά μου... Πρόε-δρος τῆς ἐφορευτικῆς ἐπιτροπῆς στὸ Γυμνάσιο, ἀπὸ χρόνια, ἦταν ἕνας σο-φὸς γέρος, εὐγενής, ποὺ τὸν ἔλεγον Δο-μενεγίνη. Πῶς τὸν θυμοῦμαι κι' αὐτόν! Ὁμορφος, ἡμερος, καλοντυμένος, με ἄ-σπρα γενάκια, με γαλανὰ μάτια, με χρυ-σὰ γαυλιὰ καὶ με... μικρὰ ἀριστοκρα-τικὰ αὐτάκια, — ὁ «ἀντίπους» τελοσπάν-των τοῦ Κλαπάφτη... Στὶς ἐξετάσεις ἐ-κείνες ὁ ἀδερφός μου ἔκανε φιγούρα. Ὁ κ. ἐφορος ἔμεινε πολὺ εὐχαριστημέ-νος ἀπὸ τὶς ἀπαντήσεις του. Κι' ἀκού-

γοντας τὸνομά του, ρώτησε τὸν κ. Γυ-μνασιάρχην ἂν ἦταν ἀδερφός μου.

— Μάλιστα, μάλιστα, τοῦ ἀποκρίθη-κε ὁ κ. Γυμνασιάρχης. Θυμάστε τί κα-λὸς μαθητὴς ποὺ ἦταν κι' ἐκεῖνος;..

Κι' ἀκούσα τότε τὸν Δομενεγίνην, ἀ-παράλλαχτα σὰν τὸν Κλαπάφτη, νὰ λέει: — Ἀμ βέβαια! ὁ μπροστινὸς τοῦ πσινοῦ γιοφύρι.

Βλέπετε; Γιὰ νὰ πῇ πῶς ὁ ἀδερφός μου εἶχε ἀκολουθήσει τὸ παράδει-γμά μου, ὁ γραμματισμένος αὐτὸς ἀρι-στοκράτης μεταχειρίζεται τὴν ἴδια λαϊ-κὴ παροιμία ποὺ εἶχε μεταχειρισθεῖ κι' ὁ ἀγράμματος χασάπης, ὁ ἄνθρωπος τοῦ λαοῦ! Γιατί τὶς σοφὲς αὐτὲς κι' ὠ-ραῖες παροιμίες τὶς ξέρουν καὶ τὶς λένε ὅλοι. Κι' αὐτὴ ἐφαρμοζόταν καὶ στὴ μιὰ περίσταση καὶ στὴν ἄλλη.

Φυσικὰ, γυρίζοντας στὸ σπῆτι, διη-γηθήκαμε με καμάρι τὸ καινούργιο ἐ-πεισόδιο, ποὺ συμπλήρωνε τὸ ἄλλο, τὸ παλιὸ ἀλλ' ἀξέχαστο. Κι' ἀπὸ τότε, γιὰ χρόνια, στὸ σπῆτι μας συνέβαινε αὐτὸ τὸ παράδειγμα: Κάθε φορά ποὺ ὁ ἀδερφός μου, μιμούμενος ἐμένα, ἔκανε κάτι κα-κό, ἢ κάτι ποὺ δὲν ἄρεσε στοὺς γονεῖς μας, αὐτοὶ ἔλεγον:

— Βέβαια! Τί εἶπε κι' ὁ Κλαπάφτης; Ὁ μπροστινὸς τοῦ πσινοῦ γιοφύρι.

Καὶ πάλι, κάθε φορά ποὺ ἡ μίμησή τοῦ ἀδερφοῦ μου ἦταν σὲ κάτι καλὸ, σὲ κάτι ποὺ τοὺς ἄρεσε, ἔλεγον:

— Βέβαια! Τί εἶπε κι' ὁ Δομενεγι-νης; Ὁ μπροστινὸς τοῦ πσινοῦ γιοφύρι.

Ἐτσι, γιὰ πολλὰ χρόνια, αὐτὴ ἦταν ἡ παροιμία τοῦ σπιτιοῦ μας.

Σὰς ἀσπάζομαι

ΦΑΙΔΩΝ

ΠΕΖΑ ΠΟΙΗΜΑΤΑ

ΤΟ ΠΑΛΙΟ ΑΡΜΑΡΙ

Εἶν' ἕν' ἀπλόχωρο σκαλιστὸ ἀρμάρι· ἡ σκούρα, ἡ γέρινη καρδιά ἔχει πιά περεχυθῇ τὸ ἀγαθότατο ὕφος τῶν γε-ρόντων. Τὸ ἀρμάρι εἶν' ὀρθάνοιχτο καὶ ποτίζει τὸν ἴσκιό του, σὰν ποτάμι κρα-οὶ παλαιϊκό, μεθυστικὸς ὁσμός.

Κατέμεστο: συρφετὸς παλιὲς ἀντί-κες, μυρωμένα καὶ κιτρινωπὰ ἀσπρόρ-ρουχα, κουρελάνια κοριτσίστικα κι' ἀ-γορίστικα, νταντέλλες μαραμμένες, κορ-δέλλες ἀπ' τὴ σκούφια τῆς κυρούλας με τοὺς φτερωτοὺς δράκους ζωγραφι-στούς. Μέσα-κεῖ, σὰν ἀνασκαλῆφεις, θαῦρης τὰ μενταγιόνια, τὶς μπούκλες μαλλιών ἀσπρων καὶ ξανθῶν, τὰ ξερά τὰ λουλούδια ποὺ τάρωμά τους σμίγει με τάρωμα καρπῶν.

Ὡ, ἀρμάρι τοῦ παλιοῦ καιροῦ—αὐτὸ δὰ κι' ἂν ξέριε ἱστορίες νὰ διηγιέται! Κι' ἀλήθεια, θάθελες νὰ τὰ ἱστορήσης τὰ παραμύθια σου, καὶ γι' αὐτὸ σέρνεις ἦχο, καθὼς νωχελικὰ ἀνοίγονται διά-πλατα τὰ δυὸ σου μαῦρα μεγάλα φύλλα.

(Μίμηση)

ΤΕΛΟΣ ΑΓΡΑΣ

ΦΙΛΟΤΕΛΙΚΗ ΣΤΗΛΗ

ΟΙ ΠΡΟΔΡΟΜΟΙ ΤΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟΥ

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγ. καὶ τέλος —

Ἡ μεγάλη ὁμως σημασία τοῦ νέου θεσμοῦ ποὺ καθιερώθηκε ἀπὸ τὸν Row-land Hill δὲν ἐγκτεται στὴν παραδοχὴ τοῦ κινητοῦ γραμματοσήμου, ἀλλὰ στὴν εἰσαγωγὴ τοῦ «ἐνιαίου τέλους».

Ὡς τὴν ἐποχὴ τοῦ Hill, τὰ ταχυ-δρομικὰ τέλη ἦταν βαρεῖα, γιὰτὶ δὲν ἦταν ἐνιαῖα, τὰ ἴδια πάντα, ἀλλὰ κα-νονίζονταν ἀνάλογα με τὴν... ἀπόστα-σιν τοῦ τόπου τοῦ προορισμοῦ! Ἐτσι στὴ Γαλλία π. χ. στὰ 1827, ἕνα γράμ-μα ἀπὸ τὸ Παρίσι στὴ Μασσαλία, πλή-ρωνε ταχ. τέλος φρ. 1.10. Στὴν Ἀγ-γλία, γιὰ νὰ στείλῃ κανεὶς ἕνα γράμμα ἔξω ἀπὸ τὸ Λονδίνο, πλήρωνε ἀπὸ 4 ὡς 20 πέννες κατὰ τὴν ἀπόσταση. Τὸ ἴδιο στὴ Γερμανία, ποὺ ἦταν τότε χω-ρισμένη σὲ διάφορα μικρὰ Κράτη. Στὰ 1836, ἕνα γράμμα ἀπὸ τὴν Ἑλ-λάδα στὴ Νάπολη τῆς Ἰταλίας πλήρωνε 70 λεπτά, γιὰ τὸ Λι-βόρνο 1.10 καὶ γιὰ τὴν Γένοβα 1.20! Γιὰ τὴν Ἀγγλίαν πλή-ρωνε δρ. 1.50 καὶ γιὰ τὶς Ἀγ-γλικὲς ἀποικίες δρ. 2.24!

Ἐννοεῖται ὅτι ὅλες αὐτὲς οἱ δραχμὲς ἦταν χρυσές, καὶ πρέ-πει νὰ τὶς πολλαπλασιάσετε τοῦ-λάχιστο με 15 γιὰ νὰ βρῆτε τὴ σημερινὴ τῶν ἀντίστοιχη ἀξία. Φυσικὴ συνέπεια τῆς ἀκρί-βειας αὐτῆς τῶν ταχυδρομικῶν: ἡ ἀλληλογραφία τῶν ἰδιωτῶν ἦταν τότε πολὺ περιορισμένη, καὶ ὅσο πῆγαινε κι' ἐλάττωνό-ταν ἀντὶ ν' αὐξάνῃ.

Γι' αὐτὸ τὸ λόγο, ἡ ταχυδρομικὴ ὑ-πηρεσία ἦταν **παθητικὴ** στὰ περισσό-τερα κράτη, δηλ. τὰ ἔσοδά της ἀπὸ τὴν πώληση τοῦ γραμματοσήμου καὶ τῶν ἄλλων ταχ. τελῶν, δὲν ἐσκέπαζε τὴ δαπάνη ποὺ ἀπαιτοῦσε ἡ διατήρη-σὴ της.

Ὁ Hill σκέφθηκε τότε ὅτι, ἐὰν ἐ-λάττωνε τὸ ταχυδρομικὸ τέλος στὸ ἐλά-χιστο δυνατό ὄριο — σὲ μιὰ πέννα παρα-δείγματος χάρι, δηλ. μιὰ πεντάρα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης — καὶ ὀριζε τὸ τέλος ὁ-χι πιά ἀνάλογα με τὴν ἀπόσταση ἀλλὰ με τὸ **βάρος**, κι' ἐνιαῖο τέλος γιὰ κάθε γράμμα ὡς ἕνα ὀρισμένο βάρος, θὰ πε-τόχαινε, ὅχι μόνο νὰ κάμῃ προσιτὸ τὸ ταχυδρομεῖο στὸ πολὺ κοινὸ, στὸν κο-σμάκη, ἀλλὰ καὶ θὰ κατόρθωνε, με τὴν ἐκλαίχευση αὐτῆς τῆς χρήσης, τὸ ταχυ-δρομεῖο νὰ σκεπάζῃ τὶς δαπάνες γιὰ τὴ συντήρησή του καὶ ν' ἀφήνῃ καὶ ἐνεργητικὸ ὑπόλοιπο.

Τὸ μεγαλοφυὲς αὐτὸ σχέδιό του ὁ Hill λέγεται ὅτι τὸ ἐμπνεύσθηκε ἀπὸ τὸ ἀκόλουθο περιστατικόν:

Ταξιδεύοντας κατὰ τὰ 1836 στὴν

Ἰρλανδία, πέρασε ἀπὸ ἕνα χωριουδάκι καὶ μπῆκε στὸ μοναδικὸ τοῦ χάνι, γιὰ νὰ πάρῃ κάτι δροσιστικόν. Ἐκεῖ τὸν πε-ριποιήθηκε μιὰ κοπέλλα, ποὺ ὅταν ἔ-μαθε ὅτι ὁ ξένος ἐρχόταν ἀπὸ τὸ Λον-δίνο, τὸν πληροφοροῦσε ὅτι εἶχε ἕναν ἀρ-ραβωνιαστικὸ ποὺ ἐδούλευε κει-πέρα καὶ ποὺ θὰ γύριζε νὰ τὴν παντρε-υθῇ, ἂμ α θ' ἀποκτοῦσε ἀρκετὰ χρήματα.

— Καὶ λείπει πολὺν καιρὸ ὁ ἀρραβω-νιαστικός σου; ρώτησε εὐγενικὰ ὁ Hill.

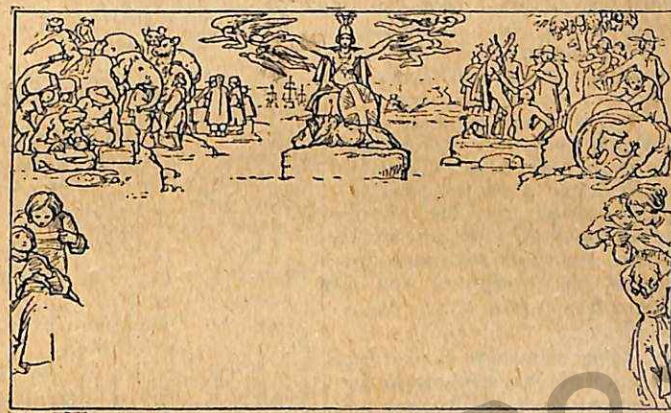
— Δυὸ χρόνια, ἀπάντησε ἡ κοπέλλα.

— Δυὸ χρόνια; Καλὰ, μαθαίνεις τοῦ-λάχιστο συχνὰ γι' αὐτόν;

— Μοῦ γράφει κάθε ἑβδομάδα.

— Κάθ' ἑβδομάδα; Μὰ καλὰ, τὰ ταχυδρομικὰ κοστίζουν πανάκριβα ἀπὸ τὸ Λονδίνο ὡς ἐδῶ στὴν Ἰρλανδία. Εἴ-σαστε πλούσιοι λοιπόν!

Γελώντας τότε ἡ κοπέλλα τοῦ ξεμου-στηρεύθηκε ὅτι εἶχαν συμφωνήσει με τὸν ἀρραβωνιαστικόν της, νὰ τῆς σημειώνῃ

Ὁ περιφημὸς φάκελλος τοῦ Mulready.
(Ἰδε προηγ. φυλλ. σελ. 393.)

στὴν ἐξωτερικὴ πλευρὰ τοῦ γράμματος ποὺ χρησίμευε γιὰ τὴ διεύθυνση — οἱ φά-κελλοὶ τότε δὲν ἦταν ἀκόμα σὲ μεγάλη χρήση, — μερικὰ συνθηματικὰ σημεῖα ποὺ τῆς ἀρκοῦσαν γιὰ νὰ καταλάβῃ ὅ-σα εἶχε νὰ τῆς πῇ. Ἐτσι ὅλα τὰ γράμ-ματα ποὺ τῆς ἔστελνε ὁ ἀρραβωνιαστι-κός της, ἐκείνη, ἀφοῦ διάβαζε τὰ συν-θηματικὰ σημεῖα, τὰ ἐπέστρεψε στὸν γραμματοκομιστὴ ὡς «ἀπαράδεκτα» καὶ δὲν ἀναγκαζόταν νὰ πληρώσῃ τὸ τέλος ποὺ ἐπιβάρυνε τότε τὸν παραλήπτη. Με-τὸν ἴδιο τρόπο ἔγραφε κι' αὐτὴ στὸν ἀρραβωνιαστικόν της, κι' ἔτσι κατόρθω-ναν νὰ ἔχουν τακτικὴ ἀλληλογραφία χωρὶς νὰ πληρώνουν πεντάρα στὸ δη-μόσιο!

Ὅπως κάθε νέα καὶ τολμηρὴ ἰδέα, ἔτσι καὶ τὸ σχέδιό τοῦ Hill, ποὺ ἀνα-ποδογύριζε κυριολεκτικὰ τὰ «καθιερωμέ-να», πολέμηθηκε ἀπὸ τοὺς ἀρμοδίους, καὶ ὁ τότε Διευθυντὴς τῶν Ἀγγλικῶν Ταχυδρομείων ἀποφάνθηκε σοβαρότατα, ὅτι ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ σχεδίου τοῦ Hill δὲν θὰ πρόσθετε οὔτε ἕνα γράμμα

στὰ ὅσα περνοῦσαν ὡς τότε ἀπὸ τὸ Ταχυδρομεῖο.

Ἀλλὰ παρ' ὅλες τὶς ἀντιδράσεις τῆς ὑπηρεσίας, τὸ σχέδιό τοῦ Hill ψηφίσθη-κε τὸν Αὐγούστο τοῦ 1839, χάρις στὴν προσωπικὴ ὑποστήριξη τοῦ τότε πρω-θυπουργοῦ τῆς Ἀγγλίας Μέλμπουρν, ἔ-γινε Νόμος τοῦ Κράτους, καὶ τ' ἀποτε-λέσματα φάνηκαν ἀμέσως.

Ἡ ἐλάττωση τοῦ τέλους, ἡ ἐνοποίη-σὴ του καὶ ἡ προκαταβολικὴ του εἴ-σπραξη, ἀπὸ τὴ μιὰ μεριά ἐλάττωσαν ση-μαντικὰ τὰ ἔξοδα τῆς ὑπηρεσίας, κι' ἀπὸ τὴν ἄλλη αὐξήσαν καταπληκτικὰ τὴν κυκλοφορία τῶν ἐπιστολῶν. Ὁ κοσμά-κης, τὸ ἀνώνυμο ἐκεῖνο πλῆθος τῶν ἀλληλογραφούντων, ἤξερε πιά ὅτι μπο-ροῦσε νὰ στείλῃ τὸ γράμμα του με ἀ-σφάλεια παντοῦ, κολλώντας ἐπάνω του ἕνα γραμματόσημο μιᾶς πέννας.

Τὸ παράδειγμα τῆς Ἀγγλίας ἀκολου-θησαν, ἐννοεῖται, ἀμέσως κατόπι καὶ τ' ἄλλα Κράτη.

Ἡ καταπληκτικὴ ἐξάπλωση τῆς ἀλληλογραφίας, συνδυασμένη με τὴν ἐλάττωση τῶν τελῶν γιὰ τὰ ἐντυπα καὶ τὶς ἐφημερίδες, συνετέλεσε στὴ διέδοξη τῶν ἰδεῶν καὶ στὴ μόρφωση τοῦ με-γάλου κοινοῦ. Σήμερα, χάρις στὸ ταχυδρομεῖο, κάθε βιβλίο ποὺ βγαίνει, κυκλοφορεῖ ἀμέσως στὰ πέρατα τοῦ κόσμου, καὶ οἱ νέες ἰδέες γίνονται ἀμέσως κτή-μα ὅλων τῶν φιλομαθῶν ὁπου-δήποτε καὶ ἂν βρίσκονται.

Ἐπίσης τὸ ἐμπόριο αὐξήσε σημαντικὰ ἀφοῦ τοῦ ἡ ἐλεύθερη χρῆση τοῦ ταχυδρομείου ἐπέ-τρεψε τὴν σύντομη καὶ φθηνὴν

συνενόηση γιὰ ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου.

Με τὴν ἐπιτυχία τοῦ σχεδίου του, ὁ Hill δοξάσθηκε, διορίσθηκε ἀμέσως Γε-νικὸς Γραμματικὸς τῶν Ἀγγλικῶν Ταχυ-δρομείων, καὶ πῆρε σύνταξη δυὸ χιλιά-δες λίρες τὸ χρόνο, γιὰ ὅλη του τὴ ζωὴ. Κι' ὅταν πέθανε, οἱ εὐγνώμονες συμπα-τριῶτες τοῦ τοῦ ἔστησαν τὸ ἀγαλμὰ του κοντὰ στὸ Χρηματιστήριό τοῦ Λονδίνου με τὴν ἀπλὴ ἐπιγραφή:

ROOYALTY ΧΙΑΛ

Ἰδρῦσε τὸ ἐνιαῖο ταχ. τέλος
τῆς 1 πέννας — 1840.

Δὲν μποροῦσε νὰ γίνῃ πῶς εὐγλωττο ἐπιτύμβιο γιὰ τὸν εὐεργέτη αὐτόν τῆς ἀνθρωπότητος.

Ο ΦΙΛΟΤΕΛΙΣΤΗΣ

ΡΗΤΑ

77.

Λόγια κακῶν φαρμακερά,
Ποῦ σὰν ὀχιές σφυρίζουν,
Διώχνουν ἀπ' ἄλλους τὴ χαρὰ,
Κι' ἄλλους ἐξοφρενίζουν.

Μὰ ὅποιος γι' αὐτὰ δὲν συζητεῖ
Μαλώματα νὰρχίζει
Καὶ τὸ θυμὸ του συγκρατεῖ,
Πῶς τοὺς κακοὺς φουρκίζει!

CHEF

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΤΟΥ ΚΟΨΑΝΕ ΤΙΣ ΜΠΟΥΚΛΕΣ

Του κόψανε τις μπουκλές και
[κυλίσαν
Στο πάτωμα, μαζί με τα σκου-
πίδια,
Τάχαπημένα του ξανθά στολίδια
Και γυμνό το κεφάλι του τ' ά-
[φήσαν.

Τα χρυσάφια στη θέση τους δεν
[ήσαν
Στόν καθρέφτη κοιτά. . . δεν ή-
[ταν ίδια,
Του άσκημίσαν τα σκληρά φα-
[λίδια
Τήν όψη . . . και τα μάτια του
[δακρύσαν...

Κι' ένώ θρηνεί άσήμεντο χαμό
[του
Και τα μαλλιά του πίσω άπο-
[ζητείται,
Αέ νοιώθει μέσ' στ' άνήξερο
[μυαλό του,
Τρανό χαμό στην παιδική του
[στράτα,
Πώς δίχως να το ξέρει άργο-
[θρηναίει
Τά χαμένα για πάντα του μικρά
[τα !
Φιλόσοφη

ΤΙ ΜΙΟΙΟΤΗΣ

Ήταν ένα χειμωνιάτικο πρωί.
Έξω το χιόνι έπεφτε όλοένα,
σάν άσπρες τούφες μαλλιών, κι'
ό άγέρας φυσούσε παγωμένως,
χορευόντας τόν άλλοκοτο χορό
του. Μιά άχραντη ήσυχία άπλω-
νόταν παντού. Μόνο πού και
πού άκουγόταν τα βήματα κά-
ποιου άργοπορημένου διαβάτη,
που περνούσε από τόν ερμητικό
δρόμο. Τό ρολόγι της πόλης κτύ-
πησε όκτώ φορές. Ή παγωμένη
του φωνούλα σκορπιόταν σ' όλο
τό φτωχικό μας συνοικισμό. Ή-
ταν ή όρα του σχολείου. Σηκώθη-
κα, έβαλα το παλτό μου και με
χωμένα τα χέρια στίς βαθιές
του τσέπες, ξεκίνησε για τό scho-
leio.

Περνώντας από έναν κάπως
κεντρικό δρόμο του συνοικισμού
μας, είδα στη γωνία ένα δυστυ-
χημένο κοριτσάκι, ξυπόλυτο, δί-
χως καπέλλο, άπεριποίητο, δυσ-
τυχισμένο κι' έλεεινόν, να ζητά ξι-
λεμοσύννη. Τα ματάκια του μ' έ-
βλεπαν ίκετευτικά σά να με πα-
ρακαλούσαν να τό λυπηθώ . . .
Τό λυπήθηκα. Έχωσα στην τσέ-
πη μου τό ζεστό μου χέρι, έβγα-
λα ένα τάλληρο, του τό έδωκα
κι' έφυγα για τό σχολείο μου.

Δίγα βήματα είχα κάνει, όταν
άκουσα να με φωνάζει μία γλυ-
κειά παιδική φωνούλα. Γύρισα
κι' είδα τό μικρό έκείνο άδωδο
πλασματάκι . . . «Κύριε, μου εί-
πε, όταν βγάλατε να μου δώσε-
τε τό τάλληρο, σάς έπεσε ένα
άλλο. Τό είδα, σκέφτηκα ότι
δεν θάνα να καλά να τό κρατο-
θα και σάς τό δίνω». Τά μάτια
μου γέμισαν δάκρυα, τάρπαξα

στά ζεστά μου χέρια, τό φίλησα
στά κοιτασμένα από τό τσου-
χερό κρύο μάγουλά του, και τό
άφισα να φύγει άφού μ' ευχή-
θηκε πολύχρονη ζωή.
Από τότε πέρασε κάμποσος
καιρός, τα πράγματα άλλαξαν
όλωςδιόλου, μα στά βάθη της
καρδιάς μου μένει μία άνάμνη-
ση . . . μία άνάμνηση που θα
μείνει αιώνια . . .

Παιδί της Σαλονίκης

ΔΥΟ ΣΥΝΤΡΟΦΟΙ

Πάντα πρωί, πολύ πρωί ξυ-
πνάει τό χωριό. Κι' άρχίζει ή
δουλειά ή καλοκαιριάτικη. Πάει
ό κόσμος στα χωράφια του και
στάλωνα του. Και μαζί παίρ-
νει και τα ζωα του, τις προβα-
τίνες, τις κατσίκες του.

Είναι κι' ένας, ένας γέρος ά-
σπρομάλλης με φέσι, (άπομεινά-
ρι κι' αυτό της τουρκοκρατίας),
που τόν βλέπω σχεδόν κάθε αυ-
γή, καθισμένον πάνω σ' ένα γαί-
δουράκι μ' ένα σκύλο γέρο, μα
πολύ γέρο καθώς φαίνεται, και
δυσό προβατίνες, μία άσπρη και
μία μαύρη ξέθωρη. Περνάει
μπροστά άπ' τό σπίτι μας, και κά-
θε φορά που θα τόν δω, τόν ά-
κούω να μιλά όλο με τό σκύλο
του, τόν φωριόρη και κακομοι-
ριασμένο, τό σαράβαλο, που έ-
χει όμως δυό μάτια τόσο γλυκά,
τόσο άθώα !

Και λέει πράματα δικά τους,
αδιάφορα για όλο τόν κόσμο, μα
που φαίνεται πως τα ξέρουν και
τα καταλαβαίνουν τόσο καλά κι'
οι δυό τους ! . . . Ίσως μιλούν
για περασμένα ευτυχισμένα χρο-
νια που τα πέρασαν μαζί, ή θυ-
μούνται παλιά γλέντια που τάκα-
ναν παρέα. Ίσως μιλούν για τό
μέλλον, πως θα περάσουν τις τε-
λευταίες μέρες μαζί, — ίσως και
για τό φαί που δεν τους φθά-
νει πιά να ζούν οι δυό τους . . .
Στίβσελ

ΑΠΟ ΤΑ ΦΑΙΔΡΑ ΦΙΛΑΡΓΥΡΟΙ

Οι Σκωτσέζοι και οι Έβραίοι
είναι τό ίδιο φυλάργυρο. Με τη
διαφορά πως οι Σκωτσέζοι είναι
λίγο πιο πονηροί από τους Έ-
βραίους.

Διηγούνται σχετικώς τό εξής ά-
νέκδοτο :
Κάποτε, δυό Σκωτσέζοι κι' έ-
νας Έβραίος πήγαν σέ μία διά-
λεξη που ή είσοδος ήταν έλεύ-
θερη.

Στό τέλος όμως της διάλεξης,
προς μεγάλη στενοχώρια τών
Σκωτσέζων και του Έβραίου, ό
όμιλητής κατέβηκε στους άκροα-
τές και τους ζητούσε έρανο για
κάποιο φιλάνθρωπο κατήχημα.
Τότε ό Έβραίος θεώρησε
καλό να . . . λυποθυμηθή.

Οι Σκωτσέζοι όμως, σάν κα-
λοί τάχα σύντροφοι, έτρεξαν ά-
μέσως στό λιπόθυμο φίλο τους,

τόν εσηκώσανε και με μεγάλη
προθυμία τόν βγάλανε έξω από
τή σάλα.

Έννοείται πως κανένας τούς
δεν ξαναγύρισε.

Τσοπανοπούλα

Σ Κ Ε Ψ Ε Ι Σ

* Ή δυστυχία που πέρασε μās
φαίνεται πάντοτε μικρότερη άπ'
αυτή που έρχεται.

* Καλοσύνη δεν είναι μόνο να
κάνεις τό καλό, αλλά κι' ό τρό-
πος που θα τό κάνης.

* Σ' αυτό τόν κόσμο λένε ότι
δεν είναι κανείς τέλεια ευτυχι-
σμένος' κι' όμως τα μικρά παι-
διά είναι' μόνο που δεν τό κα-
ταλαβαίνουν.

* Ή ζωή είναι μία έξημος και
οι χαρές οι δάσεις της.

* Όλοι σκέπτονται τό μέλ-
λον, μερικοί τό παρελθόν, άλλα
ελάχιστοι, σχεδόν κανείς, τό πα-
ρόν.

* Ή έλπίδα άφίνει τόν άν-
θρωπο μαζί με την ψυχή του.

* Ή λύπη φθείρει την ψυχή,
όπως ή άρρώστεια τό σώμα.

* Την ξένη ευτυχία την κατα-
λαβαίνουμε κι' άς μη την έχου-
με αισθανθεί' τί δυστυχία όμως
πρέπει να την περάσουμε γιά να
νιώσουμε τό μέγεθός της.

* Ή μεγάλη όμορφιά καταντά
κρύα, όπως και ή μεγάλη καλο-
σύνη καταντά κουτή.

* Και τό γλυκύτερο όνειρο της
ευτυχίας μας, άμα έκπληρωθή,
άμέσως χάνει την άξία που είχε
εταν τό θεωρούσαμε δύσκολο
κι' άπραγματοποίητο.

* Όσο μεγάλη κι' άν είναι ή
λύπη μας, πάντα μέσ' στην ψυ-
χή μας μένει κρυμμένη μία άχτί-
δα έλπίδας.

* Δεν πρέπει να μολύνεται τό
άγνό όνομα της φιλίας με τις
εφήμερες κοσμικές γνωριμίες.

Νέμεσις

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Στό Ζωολογικό Κήπο, ένα ά-
γοιό μουγγαριτό του λιονταριού
κατατρομάζει τί Μπεμπέκα.

Τό ίδιο βράδυ, στό σπίτι, ή
Μπεμπέκα στη μητέρα της :

— Άχ, μαμμάκα, τό λιονταρά-
κι με είδε και τσίμαξε, κι' άρ-
χισε να ξεφωνίζει . . .

Καίρινα

* * *
Ο καθηγητής : — «Κάλλιον ό-
ψιμαθή ή άμαθή είναι . . . » Τί
σημαίνει έδώ τό «ή» ; Τόλη ;

Ο Τόλης δεν ξέρει. Ο Νίκος
του ψιθυρίζει από πίσω του :

— Παρά, «παρά» ! . . .

Κι' ό Τόλης, που θέλει πάν-
τα να έλληνίζει :

— Χρήμα, κύριε καθηγητά !
Βασιλεύς του Άδου

* * *
Ο καθηγητής μπαίνει ξαφνι-
κά στην τάξη ρωτώντας με με-
γάλη φωνή :

— Ποιος φωνάζει έτσι ;
Μιά μαθήτρια !

— Σείς, κύριε !
Ασπρή της Άνδρου

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Αθήναι, 42 όδός Ευρύπ-
την 18 'Ιουλίου 19

ΠΟΣΑ γράμματα σήμερα ! Π-
δεν θυμώμαι μπροστά μου ένα
σο μεγάλο σωρό . . . Αυτό βέβαια
ευχαριστεί πάρα πολύ, αλλά
με στενοχωρεί, γιατί δεν έέρω
τί τρόπο θα ίκανοποιήσω όλους
τους που μου γράφουν. Του κά-
πλη και μία στήλη από τη Σ-
δα, για ναχω περισσότερο τό-
Πάλι δεν φτάνει. Και κατ' ά-
κην, σέ πολλούς θάπαντήσω με
για λόγια, έκεί που περιμεναν π-
λά. Μα μπορούσα να γυμν-
φωλλάδιο με αλληλογραφία . . .

Ο Πίκμαν έχει ένα βιβλίο
«Άγγλικό Χιούμορ» δηλαδή ή
στεία έγγλέζικα. Άλλα, καθώς
γράφει, όλίγιστα βρήκε καταλλά-
να τα μεταφράσει. Τα περισσότε-
θα μάς άφιναν άγέλαστους και
μάς έκαναν ναποήσουμε

λούν οι Άγγλοι μ' αυτά . . . Ε-
βέβαια, ό Άγγλος είναι ιδιόρρε-
σ' όλα του, έπομένως και στο π-
μα του. Δεν γελώ μ' έκείνα
γελούμε μες, όπως και έκείνα
γελούμε μ' έκείνα που γελώ ό-
γλος. Άλλά μόνο ό Άγγλος, ό
λαός έχει τό πνεύμα του, τό
τερο, ακόμα και κάθε τάξη, ή
Γενικός, τάσσεια που μπορεί
γελάσει μ' αυτά όλος ό κόσμος.

Τα καθολικά να πούμε, — είναι
Γενικός, τάσσεια που μπορεί
γελάσει μ' αυτά όλος ό κόσμος.
Τα καθολικά να πούμε, — είναι
Γενικός, τάσσεια που μπορεί
γελάσει μ' αυτά όλος ό κόσμος.

«Ο ίδιος ό Πίκμαν μου γρά-
μω, μεταξύ Άγγλου και Γερ-
νο». Άλλ' αυτό, έπειδή δεν
ήμια σήμερα τόπο, τό έδωσα
να να τό βάλω στα «Χίλια»

Φτερωτέ Πήγασε, με συγ-
ή πολλή σου άγάπη κι' ή φ-
σου ότι «με θεωρείς θησαυρό
άνεκτητό από κείνον που β-
ό Λέγκραν». . . Φράτο που β-
τό Συλλόγου σου ιδρύεις. Να
πατρίδα σου, άνέκαθεν κατοικ-
νη από Έλληνες, δεν πρέπει
βρίσκεται στα χέρια τών «βρω-
βαρβάρων». Άλλά τόν σκοπό
του Συλλόγου σου δεν μπόρεσα να
μάντεψω άπ' αυτά που γρά-
μήπως τυχόν είναι ή άπελευθε-
της Κυζίκου ;

Πολύ μ' ευχαρίστησαν και
τρία γράμματα που μου έγρα-
αγαπημένες αδελφές Κλειώ, Ε-
λέττα και Αιγούλα Δανάβα.
Έλπιζω, τώρα που έκαμια
αρχή, να μου γράφουν τακτι-
Άλλά ποιά από τις τρεις άπο-
σίσηγκε νάρθη με τό μπαμπά
Αθήνας ;

«Οχι πολύ καλύτερη από την
λη κι' αυτή ή Μαγική Εικόνα, Ε-
Αλήθεια, τό πρόσφορο πλέκται
πως τεχνικότερα και βρίσκται
πως δυσκολότερα. Άλλά είναι
σο άσχημο ! Άδύνατο ή Έύα να
τέτοια φίλη ! Και τό περίεργ-
να ότι, άν δεν άντιστραφεί, δύ-
λες, ή εικόνα, στό ίδιο μέγε-
νεται ένα πρόσωπο πιο μεγάλο
πιο όμορφο ! Άν κράτησες

γραφο, μπορείς να τό . . . βρής.
Ή Βίλλυ Ντόβ, από τη μεγά-
λη της άγάπη, θέλει να βγαίνει
τόν χρόνου . . . δεκαεξαέσλη, με
μια άνάλογη αύξηση της συνδρομής.
Α, όχι ! Οι 12 σελίδες είναι ό,τι χρειά-
ζεται. Τό περισσότερο, νομίζω, θά-
ταν κατάχρησι. Γιατί μη βλέπατε
τώρα τό καλοκαίρι ; αλλά τό χει-
μώνα, που έχετε τα μαθήματά σας,
δεν θα μπορούσατε να διαβάσετε 16
σελίδες, — και τέτοιες σελίδες, — την
έβδομάδα. Γι' αυτό θα μείνω όπως
είμαι. Όσο για Διαγωνισμούς, ναί,
θα κάμω πολλούς, θα κάμω και
Φωτογραφίας, που τόν θέλει ξεχω-
ριστά ή Βίλλυ Ντόβ.

Τήν καταλαβαίνω τη θλίψη σου,
Αταλάντη, τώρα που τελείωσε
τό σχολείο και στερήθηκες, έκτος
από τόσες καλές φίλες, και μία πο-
λυαγαπημένη σου δασκάλα. Άλλά
γιατί λές πως δεν θα ξαναγύριση
ποτέ αυτή ή ζωή ; Τό Σεπτέμβρη
πάλι δεν θάνοιξη τό σχολείο ; και
δεν θα ξαναβρής τις ίδιες φίλες, ή
κι' άλλες που θα τις άγαπήσης τό
ίδιο ; Ακόμα κι' ή δασκάλα που
έφυγε για πάντα, δεν μπορεί παρά
νανικητασταθής. Και να ιδής που
κι' ή καινούργια θάναυ καλή σαν
την παλιά. Φτάνει σ' να μην έχεις
καμιά προκατάληψη και να μη
νομίζεις πως τα περασμένα είναι
πάντα καλύτερα . . .

Είχες πολύ καιρό να μου γρά-
ψης, Αφρισημένη Οάλασσα, άλ-
λά τό μεγάλο κι' ώρατο σημερινό
σου γράμμα με άποζημιώνει. Έλ-
πιζω τώρα να μου γράψης συχνά,
χωρίς να σέ μέλη άν, καμιά φο-
ρά, από έλλειψη χώρου, — από κα-
νένα άλλο λόγο, — σου άπαντώ συν-
τόμως. Πραγματικά και χαριτίσματα
στη Μυσοσιτία.

Και σ' Μικροεγγλία, είχες
κάμποσο καιρό να μου γράψης, άλ-
λά δεν πειράζει άφού σέ άτασχο-
λούσαν οι έξετάσεις. Τώρα σέ συγ-
χαίρω για τό λαμπρά άποτελέσμα-
τα κι' είμαι πολύ ευτυχής που δια-
κρίθηκαν μαζί σου κι' άλλες πα-
λιές και νέες Διαπλάσσοι.

Τί σύμπτωση, Τζίνα ! Όπως
κι' ή δική σου, κι' ή Χιονία έκα-
με τέσσερα γατάκια και της κρα-
τήσαμε ένα μόνο άσπρο που της
μιαίξει . . . Θα είδες τ' Αποτελέσμα-
τα τών Τυπογραφικών Λαθών. Δεν
έξω αν έμεινε ευχαριστημένη, άλ-
λά για πρώτη φορά που λαβαίνεις
μέρος σέ Διαγωνισμό, — και μάλιστα
τόσο ελκυστικό, — ό Γ' Έπαινος
που πήρες είναι πολύ καλά . . .

Σέ συχαίρω, Χανούμισσα, για
τό λαμπρό βαθμό. Άλλά πως σ' έ-
πέρασε ή ιδέα ότι δεν θέλω άλλη
λογραφία μαζί σου ; Δεν έξέρεις ότι
δεν άπαντώ παρά κατά τό χώρο
που έχω και με τη σειρά που λα-
βαίνω τα γράμματα ; Μην τό ξανα-
πής λοιπόν αυτό και γράφε μου. Ο
«Χριστοκάρδος» δεν έχει βέβαια ή-
θικολογίες όπως άλλα διηγήματα,
τέρπει όμως πολύ, διδάσκει κάμ-
ποσα πράγματα, — τό μηχανισμό
τών Κρυπτογραφημάτων π. χ. — και
δείχνει ότι οι άνθρωποι που έχουν
προσοχή, σάν τόν Λέγκραν, βλέ-
πουν όσα δεν βλέπουν οι άλλοι και
κάποτε μπορεί να ώφεληθούν ση-
μαντικά, ένθ ό απρόσμενοι κι' οι

άδιάφοροι χάνουν τις καλύτερες ευ-
καιρίες.

Από τό γράμμα του Ναρκίσσου,
που κατά τη συνήθειά του πραγμα-
τεύεται τόσα σκαβάρια, — και τά έ-
λαβα υπό σημείωση, — άντιγράφω
έδώ τό τέλος : «Α, παρ' όλίγο να
τό έσχάσω ! Προχθές που ήρθα στό
γραφείο σου, ποιόν βρήκα, νομί-
ζεις, θρονιασμένο σέ μία στίβα Δια-
πλάσεων ; Τή Χιονία ! Μ' έκοίτα-
ζε άκατάδεχτη από τό ύψος του
χάρτινου θρόνου της με ύφος έκ-
τό βασιλεύον . . . » Χωριτωμένο !

Ο Χρυσαστός βρήκε κάμποσα
λάθη στό Κρυπτογράφημα του «Χρυ-
στοκάρδου». Ίσως να είναι, γιατί
δεν έχω τώρα καιρό να κάμω την
παραβολή. Άν είναι όμως, φταίει
τό πρωτότυπο, δηλαδή τά έχει
και τό βιβλίο, γιατί έγώ πρόσφα
να τυπωθής τό Κρυπτογράφημα άπα-
ράλλαχτο. Συγχαίρω τόν Χρυσαστό
για τό πανάριστο και τά τρία βρα-
βεία που πήρε στό σχολείο. Μα βέ-
βαια που ό κόποι του δεν πήγαν
χαμένοι. Τέτοια έπιτυχία ! . . .

Τό διηγήμα σου, Ήπειρωτική
Αετή, θα τό διαβάσω με τη σειρά
του. Άλλά να μη νομίζης ότι πρέ-
πει να έγκριθής, έπειδή τό βρίσκεις
άνωτερο από άλλα που δημοσιεύ-
θηκαν στη Σελίδα. Γιατί κ' έν' «ά-
νωτερο» κομμάτι μπορεί ναπορρι-
φθής κι' άλλους λόγους. Κι' ό κυ-
ριότερος είναι ή «σχετικότητα» . . .

Π χ. δημοσιεύω καμιά φορά τό
άφελλο, άνεπιτήδευτο κομμάτι ενός
μικρού παιδιού, ένθ άπορρίπτω τό
λογοτέχνημα ένός μεγαλύτερου ό-
ταν δεν φτάνει ένα όρισμένο σημείο
έπιτυχίας. Έπειτα τό κομμάτι μπο-
ρεί να είναι πολύ καλοκαμμένο,
άλλά τό θέμα να μην είναι κατόλ-
ηλο. Χαίρω που έχεις καθηγητή
τόν κ. Παπαχρήση. Κι' άφού σέ
συγκίνησε τόσο τό πασχάλινό του
διηγήμα, θα μπορούσες να του έκ-
φράσης την ευχή να μου στέλνη
διηγήματά του συχνότερα.

Αυτό είναι αλήθεια, Αφροδίτη
της Μήλου ; όλα τα διαπλάσσο-
λα είχαν τις μεγαλύτερες έπιτυχίες
στις έξετάσεις, κι' όλο λαδώνω χα-
ρούμενα γράμματα σάν τό δικό σου.
Α, να έπιτυχία μία φορά ! όχι
μόνο να προεβασθής, αλλά και να
πηδήσης μία τάξη ! Εύγε, κι' εις
άνωτερα. Με χαρά μου θάβλεπα
αυτή τη «φωτογραφίστα» που έκα-
μες με τις συμμαθήτριάς σου, αλλά
δεν υπήρχε στό γράμμα σου. Μην
έξασες να την έσωκλείσης ;

Να και τό Μαγιολούλουδο που
παίξει πιάνο στό Ώδετο κι' ήρθε
στην τάξη της πρώτης ! Από τό
σχολείο πάλι πήρε άπολυτήριο με
βαθμό 9,83. Τό ίδιο κι' ή Έλιάντα.
Εγκάρδια συγχαρητήρια και στίξδω.

Δέν φταίω έγώ, Νηιωτοπούλα,
για την ανακάλυψη του ψευδώνυ-
μου σου' άφού έπρεπε ναναφέρω
γεγονότα γνωστά, έπόμενο ήταν
να τό μαντέψουν. Γι' αυτό, σέ τέ-
τοιες περιστάσεις, πρέπει να μου
σημαίνετε να σάς άπαντώ με τό-
νομα σας. Ένα κομμάτι σου, εί-
δες, ένεκρίθη. Τώρα μπορείς να
μου στείλεις κι' άλλα από την ώ-
ραία έξοχή, όπου θάχης και καιρό
κι' έμπνευση.

Φαντάζομαι, Ριγολέτε, με πό-
ση χαρά θα δεχθής τόν πατέρα σου,
που έχεις να τόν ιδής πέντε χρό-
νια, και με τί καμάρι θα του ά-
ναγγείλεις αυτό τό χαριόσυνο, και
γι' αυτόν και για μένα, ότι δηλα-
δή προεβασθήκες στην Γ' του Γυ-
μνασίου με λίαν καλώς. Πολύ μ'
ευχαρίστησε τό πρώτο σου γράμμα
κι' έλπίζω να εξακολουθήσης να
μου γράφης, άφού σ' άφισε πιά,
— κι' ήταν καιρός, έ ; — ή δελία.

Ευχαριστώ, Κλαίβ Μπουρή, που
μ' έλεις τις διασκεδάσεις του καλο-
καιριού, —μπάνια, βαρκάδες, τέχνες,
έκδρομές, που τόσο σέ τραβούν, —
δεν έχνάς και την «όμορφη σου
Διαπλάσσο». Καλά γράφω τώρα
τό ψευδώνυμό σου ; Ναί, ό Πισιρί-
κος' που σ' ένθουσιάζεις, θα τελειώ-
σει σ' αυτόν τόν τόμο. Γι' αυτό τ-
σα-σα δημοσιεύω άρκετό μέρος σέ
κάθε φυλλάδιο.

Μέ 9 7/8, προεβασθήκες κι' ή Δε-
βάντα, όχι με λιγότερο. Σήμερα,
από τόν πατέρα της, έμαθα πως
είναι άρρωστη. Και μαζί με τά συγ-
χαρητήριά μου, της εύχομαι άπ'
την καρδιά μου περυσικά. Όσο για
τό διηγηματάκι της, έκαμε πολύ
καλά να μου τό στείλεις και θα τό
διαβάσω με τη σειρά του. Τό να
μην έχη «λέξεις φανταστικές και
χτυπητές», είναι προτέρημα και ό-
χι έλάττωμα.

Μ' ένθουσιάζαν, Μήδεια, αυτά
που μου γράφεις, — κι' είχα τόσο
καιρό να λάβω γράμμα σου ! — για
τις έπιτυχίες τις δικές σου και τών
άλλων μας φίλων. Διάβασα και τά
πονηρήματα τών έφημερίδων που μου
έστειλεις για την έπίδειξη του «Ο-
δείου κι' είδα ότι διακρίθηκαν όλο
σου γράμμα' για τά καλά λόγια
ευχαριστώ. Άνθούσαν Χρηστο-
βασίλη (ευχαριστώ πολύ και για
τό νέο έσοπάθωμ' έστειλα τά φύλ-
λα που σου έλειπαν) Σκεπασμέ-
νην Χόβολη (και σένα σ' ευχαρι-
στώ πολύ για τό νέο έσοπάθωμ')
εύγε, καλά μου παιδιά ! Μαγα-
ρίταν το Άγορό (πολύ καλό τό
9, όταν μάλιστα τό χρόνο θα
είναι 10' θερμά συγχαρητήρια !)
Γαλανή Νεράϊδα και Νεράϊδα
της Σκοτεινής (εύγε, ώρατα, ό-
περσασπιστήκατε τη Δημοτική γλώ-
σα σ' αυτή τη φιλολόγική συγκέν-
τρωση' αν είχα τόπο, θα δημοσίευα
πολλά ώρατα άποσπάσματα από
τά «πρακτικά») Έάννητον (θερ-
μά συγχαρητήρια ή ίσως το ψευ-
δώνυμό σου, όπως όλων, ληγει
την 30 Νοεμβρίου' τότε θα τό άνα-
γεώσής ή θα τό αλλάξής) Κου-
κλίτσα (θα είδες την έγκριση στό
προηγούμενο' μπράβο που προεβ-
σθήκες με 10 !) Σιμόνην (καλώς
να έλθης και με την αδελφή σου'
για τό έσοπάθωμ' σ' ευχαρίστησα'
σε συχαίρω που στό σχολείο βγή-
κες πρώτη) Μούτσον (ευχαριστώ
που θεωρείς τό περιοδικό μου άνώ-
τερο άπ' όλα και που θα βάλεις ό-
λη σου την δύναμη για να τό δια-
δώσής' αλήθεια τό νησί σου δεν εί-
ναι μεγάλο, αλλά μπορείς να γίνουν
κι' έκεί άρκετά συνδομητά όταν
όπαρχη κάποιος να τούς διηγήσής)
Κυρά Φρούνην (δεν άμειβάλλω
ότι τό διηγήμα έκείνο δεν τό άντε-
γραφες από τόν Άνατόλ Φράνκ' ά-
πλή σύμπτωση ήταν και όχι λογο-
κλοπία' άν ήταν τεχνικότερα γραμ-

μή, θα δεχθής τόν πατέρα σου,
που έχεις να τόν ιδής πέντε χρό-
νια, και με τί καμάρι θα του ά-
ναγγείλεις αυτό τό χαριόσυνο, και
γι' αυτόν και για μένα, ότι δηλα-
δή προεβασθήκες στην Γ' του Γυ-
μνασίου με λίαν καλώς. Πολύ μ'
ευχαρίστησε τό πρώτο σου γράμμα
κι' έλπίζω να εξακολουθήσης να
μου γράφης, άφού σ' άφισε πιά,
— κι' ήταν καιρός, έ ; — ή δελία.

Ευχαριστώ, Κλαίβ Μπουρή, που
μ' έλεις τις διασκεδάσεις του καλο-
καιριού, —μπάνια, βαρκάδες, τέχνες,
έκδρομές, που τόσο σέ τραβούν, —
δεν έχνάς και την «όμορφη σου
Διαπλάσσο». Καλά γράφω τώρα
τό ψευδώνυμό σου ; Ναί, ό Πισιρί-
κος' που σ' ένθουσιάζεις, θα τελειώ-
σει σ' αυτόν τόν τόμο. Γι' αυτό τ-
σα-σα δημοσιεύω άρκετό μέρος σέ
κάθε φυλλάδιο.

Μέ 9 7/8, προεβασθήκες κι' ή Δε-
βάντα, όχι με λιγότερο. Σήμερα,
από τόν πατέρα της, έμαθα πως
είναι άρρωστη. Και μαζί με τά συγ-
χαρητήριά μου, της εύχομαι άπ'
την καρδιά μου περυσικά. Όσο για
τό διηγηματάκι της, έκαμε πολύ
καλά να μου τό στείλεις και θα τό
διαβάσω με τη σειρά του. Τό να
μην έχη «λέξεις φανταστικές και
χτυπητές», είναι προτέρημα και ό-
χι έλάττωμα.

Μ' ένθουσιάζαν, Μήδεια, αυτά
που μου γράφεις, — κι' είχα τόσο
καιρό να λάβω γράμμα σου ! — για
τις έπιτυχίες τις δικές σου και τών
άλλων μας φίλων. Διάβασα και τά
πονηρήματα τών έφημερίδων που μου
έστειλεις για την έπίδειξη του «Ο-
δείου κι' είδα ότι διακρίθηκαν όλο
σου γράμμα' για τά καλά λόγια
ευχαριστώ. Άνθούσαν Χρηστο-
βασίλη (ευχαριστώ πολύ και για
τό νέο έσοπάθωμ' έστειλα τά φύλ-
λα που σου έλειπαν) Σκεπασμέ-
νην Χόβολη (και σένα σ' ευχαρι-
στώ πολύ για τό νέο έσοπάθωμ')
εύγε, καλά μου παιδιά ! Μαγα-
ρίταν το Άγορό (πολύ καλό τό
9, όταν μάλιστα τό χρόνο θα
είναι 10' θερμά συγχαρητήρια !)
Γαλανή Νεράϊδα και Νεράϊδα
της Σκοτεινής (εύγε, ώρατα, ό-
περσασπιστήκατε τη Δημοτική γλώ-
σα σ' αυτή τη φιλολόγική συγκέν-
τρωση' αν είχα τόπο, θα δημοσίευα
πολλά ώρατα άποσπάσματα από
τά «πρακτικά») Έάννητον (θερ-
μά συγχαρητήρια ή ίσως το ψευ-
δώνυμό σου, όπως όλων, ληγει
την 30 Νοεμβρίου' τότε θα τό άνα-
γεώσής ή θα τό αλλάξής) Κου-
κλίτσα (θα είδες την έγκριση στό
προηγούμενο' μπράβο που προεβ-
σθήκες με 10 !) Σιμόνην (καλώς
να έλθης και με την αδελφή σου'
για τό έσοπάθωμ' σ' ευχαρίστησα'
σε συχαίρω που στό σχολείο βγή-
κες πρώτη) Μούτσον (ευχαριστώ
που θεωρείς τό περιοδικό μου άνώ-
τερο άπ' όλα και που θα βάλεις ό-
λη σου την δύναμη για να τό δια-
δώσής' αλήθεια τό νησί σου δεν εί-
ναι μεγάλο, αλλά μπορείς να γίνουν
κι' έκεί άρκετά συνδομητά όταν
όπαρχη κάποιος να τούς δι

μένο, θά τὸ δημοσίευσεν παρ' ὅλην τὴν ὁμοιότητα στὴ Μαγική σου Εἰκόνα τὸ σχέδιον δὲν εἶναι πολὺ καθαρὸ, ἐνθ' ὅτ' ἡ κοριτσάκια φαίνεται ἀμέσως.) **Ἀντώνιον Μ. Καϊκήν** (ἀπὸ ἐδῶ τὸ φύλλο σου στέλνεται τακτικώτατα μὴ σοῦ τὸ κρατοῦν ἐκεῖ; αὐτὸ σοῦ πρέπει νὰ τὸ ἐξακριβώσῃς.) **Φτερωτὸν Πήγασον** (ἐλάβα, εὐχαριστῶ.) **Ἰωάννην Ἀθονόπουλον** (ἔχει καλῶς.) **Φιλόσοφον** (ὁ Ἀνανίας σ' εὐχαριστεῖ γιὰ τὸ ἀνέκδοτο· καλὸ τὸ τριολέττο σου, μόνο ὁ στίχος «ξένος πρὸς τοῦρανο» τὰ πλάτια εἶναι ζόρικος γιὰ τὴν ὁμοιοκαταληξίαν.) **Δύραν τοῦ Παγασσητικοῦ** (εὐγὲ γιὰ τὸ 9 1/2, τὸν μεγαλύτερον βαθμὸν ποὺ δόθηκεν στὸ σχολεῖο σας· καὶ ποῖα ἄλλη θὰ τὸν ἐπαιρνε, παρὰ μιὰ Διαπλάσσοῦλα;) **Σανθὸν Ἰππότην** (τόμο τοῦ 1899 ἔστειλα στὴ Βάρνα· χαίρω πὺν τὴν θὰ μοῦ γράφῃς.) **Τάκην Μέρμηγκαν** (ἦταν ἐξαιτίας τῆς πυρκαϊᾶς, δὲν τὸν ἐβάστας;) **Νικόλαον Δ. Ποδητὸν** (ἔστειλα· γιὰ νὰ μὴ σοῦ ἀπαντήσω καθόλου, φαίνεται πὺς δὲν θὰ ἐλάβα τὸ γράμμα ἐκεῖνο.) **Βίσαρκ** (ἔχει καλῶς.) **Ἐδονόδον Δῶ** (πολὺ ὠραῖο τὸ γράμμα σου· τώρα πὺν τελειώσαν τὰ «βάσανα» καὶ προδιθάσθηκα στὴν Γ' Γυμνασίον, γράφω μου συχνότερα.) **Φανφὰν λὰ Τουλίαν** (ἔχω στὴ διαθέσῃ σου ὑπόλοιπο δρ. 5.) **Ἐδονόδον Δ. Ποδητὸν** (μὲ δρόσους τὸ γραμματάκι σου ἀπὸ τὸ δροσόλουστο νησί σου· κομμάτια δέχομαι πάντα.) **Ταπεινὴν Ψυχούλαν** (ἀν δὲν ἐδημοσιεύθῃ, θὰ πῇ ὅτι δὲν τὴν ἐλάβα.) **Ἰδωμν** (ναί, τώρα νὰ μοῦ γράφῃς συχνά· τὸ διηγηματάκι θὰ τὸ διαβάσω μετὰ τὴν εἰρήνην· μὴ τὸν γράφῃς ἄλλοις· ἀπ' αὐτοῦ πὺν πῶς ἀπὸ κάθε φύλλο ἔχουν διάφορα ἀνέκδοτα· ἀλλὰ εἰς σὴν μαίνας; ἐγὼ δὲν τὸ ἔξερα, ἀπὸ δὲν θὰ τὸ ἔξεραν καὶ πλῆθος ἄλλοι ἐπειτα ἦσαν τόσο νόστιμο!) **Ὀλόχαρην** (καλὸ ταξίδι καὶ μὴ με ξεχνᾷς· ὅχι, πολὺ μεγάλο κομμάτι δὲν εἶναι δεκτό· δὲν συντομεύεται ἄραγε;) **Πιτσιρίκον** (πολὺ καλὰ σὰς εἶπε ἡ θεὰ· ἡ Διάπλασις δὲν εἶναι μόνο γιὰ νὰ τὴν διαβάσῃς, ἀλλὰ καὶ γιὰ νὰ παίρνῃς μέρος στὴν κίνησίν της καὶ νὰ ὠφελεῖσθαι μετὰ τὴν πόσιν τὸν ψευδώνυμον καὶ καλὴν πρόσδο!) **Κάροον Σόλβα** (ναί, πάντα σὲ θυμοῦμαι, ἀλλὰ πρέπει νὰ μοῦ γράφῃς.) **Μελαγχολικὴν Ὑπαρξιν** (ἡ Ἀγγελία κάνει δρ. 12, ὥστε στείλῃ ἀκόμη 7 δρ. ἀν θέλῃς νὰ δημοσιεύθῃ· τὸ γράμμα σου ὠραϊώτατο, κι' ὁ Ἀνανίας γέλασε πολὺ· σὲ συγχαίρω γιὰ τὸ 9 τῆς Γ' κι' εὐχομαι 10 στὴν Δ'.) **Τρικαλινοῦ** (καμμιὰ ἐξαίρεση δὲν γίνεται, νὰ εἰσαι βέβαιος!) **Ρουμειωτὴν** (αὐτὸ, εἶδες σοῦ ἐνέκριναν καὶ χαίρω πολὺ· γράφω μου.) **Παρηγοριαν** (κρίμα νὰ μὴν ἐλθῇς! ἄς εἶναι, μετὰ τὴν ἄλλην· ἔστειλα 40 φύλλα καὶ 3 τετράδια.) **Φαληρικὴν Ἀύραν** (χαίρω πολὺ γιὰ τὴν γνωριμίαν· μπράβο γιὰ τὸ ἄριστα καὶ τὸ βραβεῖο· σοῦ ἔστειλα τὸ 28ον.) **Ἀμερικανόπουλον, Φ. Μεταξῶν** κτλ. κτλ. **Εἰς ὅσας** ἐπιστολάς ἐλάβα μετὰ τὴν 18 'Ιουλίου, στὸ ἐρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 244ου Διαγωνισμοῦ. Τοῦ φυλλαδίου τοῦ τοῦ αἰ λύσεις εἶναι δεκαὶ μέχρι τῆς 27 Σεπτεμβρίου.

511. **Δεξιόγραφος**
Θεοῦ μ' ἐν' ἄρθρῳ πάει
Καὶ κάτι πὺν φωτᾷει,
Καὶ κάνουν βασιλέα
Μὲ . . . περικεφαλαία.
Βεσπορίτης
512. **Στοιχειοτονογράφος**
Πῶς ἄπλα τὸ λέμε τοῦτο
Τὸ κοινώτατο ποτό; . .
Θὲς νὰ γίνῃ τώρα φροῦτο
Κόκκινον, τραγανιστό;
Ἔνα ἔψιλον τοῦ βάξεως
Καὶ τὸν τόνο του ἀνεβάξεις.
Μιτσουκό
513. **Κρυπτογραφικὸν**
12345678 = Ἀρχαῖος ποιητής.
2345 = Δύναμις.
356613 = Ὑπατος Ρωμαῖος.
45673 = Ρόφημα.
51673 = Ὀρυκτόν.
67473 = Στρατιωτικόν.
74673 = Λαός.

Ἀντιγένη

514. **Μεσοστιχίς**
Τὰ μεσαῖα τῶν κάτωθι ζητούμενων λέξεων, αἱ ὁποῖαι ἔχουν ἀπὸ πέντε γράμματα καθεμία, ἀποτελοῦν νῆσον τοῦ Αἰγαίου:
1. Πατὴρ περιφύμου Ἀργοναύτου· 2. Ἀρχαία ἀνυχῆς βασιλίσσα· 3. Ὅρος βαλκανικόν· 4. Βασιλεῖς τῶν Ἑρραίων· 5. Μέρος δεινρόφυτον.
Ἀρχοντας τοῦ Κέσμου

515. **Φωνηεντόλιπον**
* - ζν - κτ - φον - ζ - κτ - ρν
Ἑγγεζίστα

το το 516. **Γρίφος**
το το
το το
το το Καλοκαίρι 'χτὸς τόγ' ὕαλω
το το
το το Μάρβα

Διὰ τοὺς Γαλλομαθεῖς

517. **Charade**
Mon premier, note de musique
Mon second, organe... optique.
Mon tout, plein de lumière,
Donne la vie à notre terre.
Πλοίαρχος Γράν

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευμ. Ἀσκησ. τοῦ φύλ. 19

279. Ἀραβία (ἄρα, βία). —
280. — Τρεῖς-εἰς. — 281. Πέλαγος-πελαγός. — 282. Ρόδον-Ρόδος.
283. A P T A
A B A N A
A B Δ H P A
A I T Ω Δ I A
A P A Γ Ω N I A
284. ΩΚΕΑΝΙΑ (Κίνα, ἑννέα αἰών, Νίκαια, Ἰωνία). — 285-289. Διὰ τοῦ Π: Τρόπος, Πάρος, Ἄρπα, Δάπνον, ἄπνον. — 290. ΟΥ-ΕΛΛΑ (Θωμάς, ΜΥτιλήνη, ἡΜΕ-ρα, Γαλλία, Μυκάλη, Πλού-ταρχος). — 291. Ἀγάπα πάντα τὰ ἀγαθὰ. — 292. Μηνδενὶ συμφορὰν ὀνειδίσας (μηνδεν εἰς συνφορὰν ἄνω νῖ. 294. S E I N E δ' εἰς εἰς). E L L E — 293. Bor-deau - Bor-derau. E

ΠΩΣ ΘΑ ΠΕΡΑΣΕΤΕ ΠΙΟ ΕΥΧΑΡΙΣΤΑ ΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ ΣΑΣ;

Εἶναι ἀπλούστατο: Θὰ προμηθευθῇτε ὅσους περισσότερους μπορεῖτε

ΤΟΜΟΥΣ "ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ",

καὶ θὰ τοὺς πάρετε μαζί σας στὸ ταξίδι, στὴν ἐξοχή, ὅπου θὰ πάτε, — ἀλλὰ κι' ὅπου θὰ μείνετε, — γιὰ νὰ περάσετε τὶς Διακοπές.

Κε' ἕνας μόνος Τόμος τῆς Β' Περιόδου ἀρκεῖ, μετὰ τὶς 400 τοῦ σελίδες, μετὰ τὰ τρία ἢ τέσσερα μυθιστορήματά του καὶ μετὰ τὰ τόσα ἄλλα πὺν περιέχει.

Τιμοκατάλογος δημοσιεύεται στὰ φυλλάδια συχνά. Συμβουλευθῇτε τον καὶ κάμετε ἐγκαίρως τὴν προμήθειάν σας, ἂν θέλετε νὰ περάσετε

ΤΟ ΠΙΟ ΕΥΧΑΡΙΣΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ!

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Διὰ 1 ἕως 10 τὸ πολὺ λέξεις μετὰ ἄπλα στοιχεῖα δρ. 6 τὸ ἐλάχιστον τίμημα. Πέραν τῶν 10 λέξεων 60 λεπτά ἢ λέξις, μετὰ παχὰ δὲ στοιχεῖα λεπτά 70 καὶ μετὰ παχὰ δρ. 1.
Ὁ χωριστὸς στίχος δρ. 3.
Ἡ προπληρωμὴ εἶναι ἀπαραίτητη.

ΚΕ — 662/
Ἡ Λευκὴ Καμέλια χαίρετὰ ὅλα τὰ Διαπλάσσοῦλα καὶ ἀνταλλάσσει τετραδιάκια καὶ ἀλληλογραφεῖ. Στείλατε στὴν Δ/σιν: Σωτήριον Σωτηριάδην, Κεντρικαὶ Φυλακαί, Λευκωσίαν Κύπρου, διὰ τὴν Λευκὴν Καμέλια

ΚΕ — 663/
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΨΥΧΟΛΟΓΩΝ. Μαγιστολόουδο, δημοσιεύεται Δ/σιν ἵνα ἀποστείλῃμεν γυλίαν. Τὸ Ἀρχιζιζάνιον μπορεῖ νὰ μὴς πληροφώρῃ, ἂν ὁ πρὸς τῶν «Ζιζάνιων» πρέπει νὰ ζυγίξῃ ἄνω τῶν 70 κοιλῶν

ΚΕ — 664/
ΠΡΟΤΟΤ. ΔΙΑΓΝΩΣΙΜΟΙ «ΨΥΧΟΛΟΓΩΝ»
Διαγωνισμὸς πρὸς ἀνακαλύψιν ἡμετέρων ψευδωνύμων. Κάθε ἔξυπνη ἀπάντησις λαμβάνει ἐπαθλὸν δύο ἐκλεκτὰ βιβλία. Συμμετοχὴ ἐλευθερία. Προθεσμία 30 Σεπτεμβρίου. Δ/σιν: Ταχ. Κιβ. 190, Λευκωσία.

ΚΕ — 665/
«Ζιζάνια», ἀφοῦ ἐπιμετρεῖται διὰ δεκάωσιν Διαπλάσεως, ὁρίστε: (Βεβαίω ὅτι αἱ ἀποκαλύψεις (ΚΕ) 361 διὰ τοὺς «Ψυχολόγους», δὲν εἶναι ὁρθαί. Διὰ π.)

ΚΕ — 666/
ΑΝΟΙΧΤΟ ΓΡΑΜΜΑ

Χίλια καρδιόβγαλτα «εὐχαριστῶ» σ' ὅσους-ες, ἀντηχήσαντες ἢ «Ἀγγελίαν» μου στὶς εὐγενεῖς καὶ ποιητικὰς τῶν ψυχῶν, σὰν ἕνας ἕκαστος τῶν γλυκίων κι' ἀξέχαστον παιδικὸν μας χρόνον· πὺν στὸ κλίμα τοῦ χρόνου ἐφύοντο—ἀλοῖμονο! — γιὰ πάντα, τοὺς συγκίνησε κι' ἔκανε νὰ μοῦ γράφουν τόσο γρήγορα νὰ με συγχωρήσουν δι' αὐτὸν δὲν τοὺς ἀπάντησα ἀμέσως, γιατί ἀρρώστια ἐμπόδισε τὴν θερμὴν μου ἐπιθυμίαν. Γι' ὅλην τὴν πᾶν, θὰ ἀνταποκριθῶ, στὰς εὐγενεστάτας ψυχὰς ἐγκλιουσῶς ἐπιστολάς των.

Μὲ χίλια πάλι καρδιόβγαλτα «εὐχαριστῶ», τοὺς χαίρετὰ ἀδελφικά.

Πριγκίπισσα τῆς Σοκολάτας

ΚΕ — 667/
Μυρίνη, Κόρη τῶν Ἀθηνῶν, Ἐλευθερο Πουλί, Μικρομέγαλη, Φιλόσοφον, Χαρίνι τῶν Παρισίων, Πανταχοῦ Παρῶν, νὰ περιμένῃς:

Πριγκίπισσα τῆς Σοκολάτας

ΚΕ — 668/
Συλλέγω δὲ σκοπεῖν γραμματισμὸν καὶ καρτάνια Μίση· ὅσοι-ες δὲν συλλέγουν στὴν λογαριασμὸν των καὶ θέλουν ν' ἀφίσουν στὴν καρδίαν μιὰς Διαπλάσσοῦλας, χαρὰς μὲν αἰώνιας τῆς λέξεως «εὐγενεῖς ψυχῆς», ἀς μοῦ συλλέγουν κι' ἄς μοῦ στέλλουν, στὴ Δ/σιν: Κρίστιον Ροδόλφον Διδερπτοῦλον (Διὰ Πριγκίπισσαν τῆς Σοκολάτας), εἰς Ἀνδρόν!

Εὐχαριστῶ ἐκ τῶν προτέρων Πριγκίπισσα τῆς Σοκολάτας

ΚΕ — 669/
Ανταλλάσσω τετραδιάκια μετὰ ὅλους-ες Δ/σιν: Ἀρίστην Πασχαλίδου, Ἀγίου Ἐλευθερίου 3, Ἐάνδρον. Ἀθάμας

ΚΕ — 670/
Ανταλλάσσω κάρτες μετὰ ΟΛΟΥΣ - ΕΣ. Εὐχαριστῶ τοὺς στέλλαντας τετραδιάκια. Ἐξακολουθῶ ἀνταλλάττειν αὐτὰν. (ΚΕ — 470). Μαγική Νυχτιά

ΚΕ — 671/
Πρωτομπαίνοντας στὸν Διαπλάσσοισμον τὸν χαίρετὰ ἐχωρίζοντας τὰς Ἀγνοῦλαν, Ἀρχοντοπούλαν Κουκλίτσα

ΚΕ — 672/
Πατρινοπούλου, Θύελλα, σὰς ξέρω. Λιάνα, Κλαίρη, Ἀγγελούδι, τί γίνεσθε; Κουκλίτσα

ΚΕ — 673/
«ΜΥΣΤΙΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ»
Προκαλεῖ ἀπάντας πρὸς μάχην. Σύλλογοι! Προσέχ'! «Ὁμοσπονδία Νεολαίας», περαστικά. Ἀμύμητος Γελοτοποῖς — Μαλαμῆς, Σκωτσέζα — Παπανικολάου, Πηλιορείτικο Κεράσι — Σαράτση, Δάφνη — Τασπούλαρη, Ζηλευτὴ Ἑλληνεπούλα — Πατρινοῦ. Ἐδουάρδος ΛΩ

ΚΕ — 674/
Κούκλα τοῦ Δάσους, ἀλληλογραφεῖτε μετὰ ἐφ' ὅσοντος πόσο δὲ μ' εὐχαριστοῦσε ἕνα γραμματάκι σου. Νὰ περιμένῃς; Δ/σιν: Βασίλειον Ἀλεξάνδρου, οἰκία Ἀλεξάνδρου, Καλλιόπουλον. Νουστιμωλῆς

ΚΕ — 675/
Στοιχηματίζω μετὰ οἰονόμῃ καὶ μετὰ ὅν ἀπὸ 5 δρ. καὶ ἄνω, ὅτι ὁ Γόης τῶν Θαλασσῶν δὲν εἶναι ὁ Χαρβαλιάς.

ΚΕ — 676/
Γιὰ τὸ εὖδομον μπουκετάκι σου, ἀγαπημένη μου Ὀνειρεμένη Βασιλοπούλα, χίλια εὐχαριστῶ. Μικρὴ Σουδανέζα

ΚΕ — 677/
Μυστική Ἀστυνομία! Σκόρπια Ροδοπέταλα δὲν εἶναι Βαρέλλα (Σημ. Διαπλ. — Βέβαια). Ἀπεύχεται ἀούαα!!! Σκόρπια Ροδοπέταλα

ΚΕ — 678/
Λεοδίοπουλα, Διαπλάσσοῦλα, ἀλληλογραφεῖ, ἀνταλλάσσω τετραδιάκια. Ἰ. διαίτηρος δὲ προσκαλῶ. Δ/σιν: Κώσταν Βενετάνην, π. Γ. Μυτιλήνην, διὰ:

ΚΕ — 679/
ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΚΥΖΙΚΟΥ

Ἀπέστε μέρους στὸ Διαγωνισμὸν διηγημάτων. Μετὰ τὰ ἑσδὰ θὰ ἐγγραφεῖν ἅπαντα Ἑλληνόπουλα στὴν Διάπλαιν (ΚΕ — 593).

ΚΕ — 680/
Ανταλλάσσω κάρτες τοπέων. Δ/σιν: (ΚΕ — 463). Ρωμαῖα Πρίγκηπα, Ραμνοῦν. Μ. Μυστικά οὐκ ἐλάβον. Βίλλο Ντόβ, δυστυχῶς τώρα δὲν ἀλληλογραφεῖ, ἀργότερα σὲ γράφω ἐγώ... Μαγιστολόουδο!!!

ΚΕ — 681/
Τρικαλινὸς

ΚΕ — 682/
Διαπλάσσοῦλα-ες, ἀλληλογραφεῖ, ἀνταλλάσσω κάρτες καὶ τετραδιάκια. Νὰ περιμένῃς; Δ/σιν μου: Γ. Μαρκάκη, Ἡράκλειον Κρήτης. Ἀργυροπούλες

ΚΕ — 683/
Μπαίνοντας στὸ Διαπλάσσοισμον χαίρετὰ ὅλους-ες. Ἰδιαιτέρως «Φιλικὴν Ἑταιρείαν. Ναπολέων